

מרן ה"חזון איש" וצוק"ל
"אין להורים מה להביע דעה בזה!"

וכשחזר לישיבה גידל זקנו. בחורף תשי"ב נתיישב בדעתו שעליו להחליט, או לגלח או לגדל, ושאל את רבינו - מרן ה"חזון איש" צוק"ל - והשיבו: "גידול זקן מנהג ישראל הוא, ואין להורים מה להביע דעה בזה!".

מעשה איש חלק א' עמוד קס"ה

ודבר זה אמר מרן ה"חזון איש" צוק"ל, כאשר עדיין רוב רובם של בני הישיבות נהגו לגלח את זקנם, כידוע אלפי בחורי הישיבות בליטא, בישיבות המפורסמות בסלאבודקא, מיר, קאמניץ, ראדין, פונוביז', גרודנא, בראנוביץ, וכיוצא בזה, היו מגלחים את זקנם, וכך נהגו רוב רובם של הבחורים בישיבות הליטאיות, גם בארץ ישראל, בזמנו של החזון איש זי"ע, ואף על פי כן אין זה מבטל את מנהג ישראל מדורי דורות!. ועדיין "אין להורים מה להביע דעה בזה!", אפילו כאשר הוא מגלח את זקנו באופן המבואר בשולחן ערוך, בלי שיהיה בזה שום איסור, בכל זאת אפילו רק מצד מנהג ישראל בדורות הקודמים, הרי זה מספיק בשביל ש"אין להורים מה להביע דעה בזה!".

והנה האמת היא שאין שום מקום להרגיש, את ההרגשה המוטעת אשר ינסה היצר לטעת בלב חלק מההורים, כאילו הדור הצעיר שחפץ לתקן את הדבר, ולקיים את המצוה הזו כתיקונה, הרי זה - חס ושלום - מחמת מעלתו ויתרונו על הדור הקודם.

מחשבה זו אינה נכונה כלל, מפני שהאמת היא שהדור הקודם אינו אשם בזה כלל וכלל, כי התחלת הדבר היה מחמת הקושי הגדול שהיה בחוץ לארץ, בין הגוים, ובהתגברות מחריבי הדת, שעקרו לגמרי את קיום מצות כיסוי הראש, עד שאפילו מבתי של יראים ושלמים בליטא, היו נשותיהם מהלכות בגילוי ראש ממש, וכמו שמפורש בערוך השולחן סימן ע"ה סעיף ז': "ועתה בואו ונצווה על פרצת דורנו בעוונותינו הרבים, שזה שנים רבות שנפרצו

רבה של נובהרדוק מעיד:
 "פשתה המספחת שהנשואות הולכות בשערותן כמו הבתולות!
 אוי לנו שעלתה בימינו כך!"

מרן בעל "ערוך השולחן" זצ"ל רבה של נובהרדוק
 כותב על נשות ליטא: "שזה שנים רבות שנפרצו בנות ישראל
 בעון זה, והולכות בגילוי הראש, וכל מה שצעקו על זה, הוא לא
 לעזר! ולא להועיל!"
 (ערוך השולחן סימן ע"ה סעיף ז')

בנות ישראל בעון זה, והולכות בגילוי הראש. וכל מה שצעקו על זה, הוא לא לעזר ולא להועיל. ועתה פשתה המספחת שהנשואות הולכות בשערותן כמו הבתולות, אוי לנו שעלתה בימינו כך" עכ"ל. וכן ב"בן איש חי" [פרשת בא שנה ראשונה אות י"ב] כותב "דהנשים בערי אירופא דרכן לילך תמיד פרועי ראש". - ולכן כדי שיסכימו לכסות ראשם, הוכרחו לעודד אותם ללבוש פאות, כדי שלפחות לא ילכו בגילוי ראש ממש. ולאחר מכן נשאר ה"הרגל" הזה, עד שבימינו חושבים שזה דבר חלק למהדרין מן המהדרין ללכת עם פאה ברשות הרבים.

ולכן יש לזכור שאלו שזוכים לתקן את הדבר, ולמלאות את רצון הבורא בקיום מצוה זו בשלימות, אין בזה חס ושלום שום זלזול כל דהוא בכבודו של הדור הקודם, אלא יש בזה רק הכרה בחסדי הבורא שמנע מאיתנו את הקשיים הגשמיים והרוחניים, שהיו בדור הקודם, ולפיכך מוטל עלינו להתנתק מההרגל שנכפה על הדור הקודם שלא מרצונם, ולהיטיב את דרכינו, על ידי שנתעלה בקיום מצוה זו, אשר נעשקה מאיתנו ברבות הימים.

דוגמא לדבר הננו מוצאים ב"קובץ אגרות חזון איש" חלק ב' סימן פ"ו, כאשר מדבר מרן זצוק"ל מענין כשרות המאכלים, שהיו אוכלים בשר טריפה באין פוצה פה ומצפצף. ומבאר שסיבת הדבר הוא מפני שבדור שלפנינו, גזרו על השחיטה, ולא הניחו לשחוט כפי ההלכה, לכן נגרם רפיון אדיר בכל ההתייחסות לקיום מצוה זו, אפילו אחרי שחלפה ועברה הגזירה, מפני שזהו כחו של ההרגל, שאם אין מתעוררים לתקן את הדבר, הרי הוא נשאר לדורי דורות, בלא שום סיבה, ובלא שום הצדקה, רק מפני שכך הורגלו בדורות הקודמים שבהם האפשרויות לתיקון הדבר היו קשים ביותר.

ועל זה פונה מרן ה"חזון איש" זצוק"ל אל "צעירנו", באומרו: "אקומה נא ואסובבה בערי היהודים, בשוקיה וברחובותיה - - לא

תעודת עמנו לעזוב שאר רוחו, ולהסב ליאוש לבו. [אלא] כל אשר ימצא ידו להשיב שללו, ימהר בידים חרוצות!, אם מעט, ואם הרבה".!

"למה צעירנו תעמדו מרחוק?! איה איפה פחכם הגדול?!, ואיה רוחכם הכביר?... אספה רוחכם חלילה? וגלגלי ה"הרגל" יעברו גם עליכם? מבלי רגש, ובלי משים לב? וכשיבת זקנים, טל ילדותכם?

"עוצו עצה!, קראו עצרה!, השיבו כבוד העם למקומו! - - אל לכם להקל בדבר זה!... יאמר נא הבן הצעיר לאביו הישיש החרוך אחר ההרגל... "אל נא אבי! לא נכון הדבר"... יפקחו נא הבנים עיניהם על האבות! ונצחון מלחמתם בטוחה! ישאירו נא צעירנו זכרונם לימים הבאים, ומבטח עמם לא יכזבו. לא יחשבו עוד כבודם לכלימה, ותפארתם לקלון, קומו נא! עזרנו! כי עליכם לעשות".! עד כאן לשונו הזהב, בתחנוניו ובקשותיו אל "צעירנו".

והנה אף על פי שברור, שלהלכה יש לפנות אל האבות בלשון הנפסק בשולחן ערוך [יורה דעה סימן ר"מ], (ומסתמא לזה נתכוין מרן ה"חזון איש" זצוק"ל בכותבו "אל נא אבי" וכו'). אבל מדבריו אנו למדים, שאין סיבה להרגיש לא נעים מהתעלות הדור הצעיר, מפני שיש להבין שהתעלות הדור הצעיר אינה מחמת יתרונו על הדור הקודם חלילה, אלא רק מחמת שהדור הקודם, "כרוך אחר ההרגל", מחמת סיבות שאינם תלויות בו כלל, ואשר אילו קשיי הדור הקודם היו עוברים על הדור הצעיר חלילה, הרי לא היו יכולים לעמוד באחד מני אלף ממה שעבר על הדור הקודם, ולכן באמת מוטל על בני הדור הזה, להכיר בחסדי הבורא, ולהתעלות בקיום רצונו יתברך, בכל מה שמשמים נותנים לנו את הזכות והאפשרות לתקן ולהתעלות בקיום מצוות הש"י בשלימות.

ענף ז' - ההתייחסות הראויה אל מה ש"כולם אומרים" ו"כולם נוהגים"

והנה האמת היא שבעומק לבם של כל אחד מבני ישראל, כולם מבינים שאכן האופן שעל ידו אפשר לזכות לקיים את רצון הש"י בקיום מצות כיסוי הראש בשלימות, הוא רק על ידי שמכסים את הראש עם מטפחת כראוי וכיאות, כדרך כל אמותינו הקדושים במשך כל הדורות, ורק באופן זה אפשר לצאת מכל החששות האמורים, על פי הלכה, ועל פי הסברא מצד הצניעות שבדבר, ומצד כבוד המצוה, ושינוי המלבושים, ומצד כל הענינים המבוארים לעיל. אלא שעיקר הסיבה שעבורה נרתעים רבים מלקיים מצוה זו כתיקונה, היא מפני השפעת החברה ודעת הקהל החיצונית. ועל כן יש לנו לשנן היטב את דעת התורה הצרופה בענין ההתייחסות הראויה אל מה ש"כולם אומרים", ו"כולם נוהגים", כפי שחינך והדריך מרן ה"חזון איש" זצוק"ל את שומעי לקחו ותלמידיו הנאמנים.

כך נראה של מי שמסתמך על "כולם אומרים"!!

סיפר הגאון רבי שלמה ברעוודה שליט"א, והגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א: מעשה בבחור שזכה שקבע עמו רבינו ה"חזון איש" חברותא במוצאי שבתות, והנה אירע פעם אחת שנעדר הבחור מן הקביעות. למחרת כשהגיע הבחור, שאלו רבינו על מה ולמה נעדר אתמול מן הלימוד? נענה הבחור ואמר: אתמול ביום שבת קודש, רב חשוב מפורסם דרש דרשה בתל אביב, והתארגנו כמה בחורים, וצעדנו רגלי בשבת אחר הצהרים לתל אביב לשמוע את הדרשה, וכך עבר זמן הקביעות.

שאלו החזון איש: וכי אינך יודע שללכת עד תל אביב, זה יציאה מחוץ לתחום?. ענה הבחור: אומרים, שלאחרונה בנו בתים נוספים

"אם היה כתוב בתורה, תעשה כמו פלוני ופלוני, אזי אמנם
היית צודק!"

מרן ה"חזון איש" וצוק"ל
"אין צריך לשים לב, אל מה שרואים אצל אחרים!"

בצדי הדרכים שמבני ברק עד תל אביב, בצורה שיש בדרך בתים שמקשרים את שתי הערים לתחום שבת אחד.

לא הרפה רבינו ושאלו: ומה פירוש "אומרים"? לנו יש עד היום חזקה שאין בתים המקשרים, ובשביל להסיר חזקה צריך על פי הדין לבדוק את המציאות מחדש בשטח כדי להיווכח אם אכן השתנתה המציאות, ואתה לא בדקת ובכל זאת הלכת עד תל אביב! נענה הבחור כמתנצל: אבל הרי "כולם" אומרים שהבתים כן מקשרים?

נענה ה"חזון איש" ואמר: כולם יכולים להגיד! אבל בזה לא מתבטלת החזקה. דע לך, - סיים ה"חזון איש" - שאתה חיללת שבת במזיד, ועוד בפרהסיא, אני לא מרשה לך ליגע בייני! מגעך הוא של מחלל שבת במזיד, שמגעו יין נסך, עד שתעשה תשובה!.

מעשה איש חלק ד' עמוד ק"ז

כך נראה אדם שמסתמך על מה ש"כולם אומרים"!!!

"אין צריך לשים לב, אל מה שרואים אצל אחרים!"

רי"ש סח לפניו: הייתי בשנת תש"ז בבית מדרשו של רב פלוני, בירושלים, ומשתמשים שם בחשמל בשבת. והגיב: אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים! צריך לדעת את ההלכה!.

אחר כך הוסיף: בירושלים זה אחרת, תחנת הכח שם מופעלת בבעלות נכרים [בזמנו]. - מפי בעל המעשה.

מעשה איש חלק א' עמוד ק"ז

והנה לכאורה יש להתבונן במעשה זה, שאף שהיה למרן ה"חזון איש" זצוק"ל, ביאור כל כך ברור, לחלק בין בית מדרשו של "רב פלוני", לבין בתי העיר בני ברק. [וכפי שהסביר אח"כ: ששם היה בזמנו תחנת הכח מופעלת בבעלות נכרים], אעפ"כ הקדים החזו"א ואמר לו "אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים!", מפני

שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל לא חיפש כאן רק תשובה להראות לשואל שאין ראיה מרב פלוני, אלא ה"חזון איש" זצוק"ל, רצה ללמדו דרך חיים, שתביא לתלמידו תועלת לכל ימי חייו בכל עניני קיום רצון הבורא. כי זה יסוד גדול בעבודת הבורא הנוגע לכל רגע ורגע מימי חיינו.

ובפרט כאשר מדובר בקולא הנהוגה אצל אנשים אחרים, אזי לפני שמבררים את ההלכה במקורה בש"ס ופוסקים, אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים! ורק לאחר שלימדו החזון איש זצוק"ל, את היסוד הנחוץ הזה, הוסיף וביאר את הטעם הפרטי שהיה שייך אז, מדוע אין ראוי מאותו רב. אבל היסוד ששייך לכל אחד הוא: שכאשר מדובר בקיום רצון הבורא, אזי "אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים", אפילו כשמדובר בהנהגתו של "רב פלוני"!

"אם היה כתוב בתורה: תעשה כמו פלוני ופלוני!"

או אמנם היית צודק"

מספר בעל המעשה: אמרתי לרבינו שבן תורה פלוני ואנכי, שברנו את המושג שאם נותנים בישיבה אוכל כשר, אסור לערער אחר הנהלת הישיבה. ואמר: "טוב מאד! טוב מאד"! והדגים לנו בדברים הבאים: "פלוני הזמין אצל "בתים מאכער" זוג תפילין, והביא ללוקח תפילין שאינם מרובעות, הלוקח הרעים קולו וטען: מה זאת עשית לי?, והלה השיב: לכולם נתתי כאלו, וכולם שתקו, ומה אתה מערער! והשיב לו: אם היה כתוב בתורה תעשה כמו פלוני ופלוני, [היינו כמו כולם], אז אמנם היית צודק!, אבל בתורה כתוב לעשות תפילין מרובעות, ואלו אינם מרובעות". הוסיף רבינו: בתורה כתוב שצריך לאכול כשר, ולא מה שנותנים בישיבה!. (מפי ר"מ שליט"א).

מעשה איש חלק ד' עמוד קמ"ג

"וואס הארט דיר! מיר ווייסען דאך, דאס זיי זענען משוגעים!"

מרן הגה"ק בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל
בנותיו היו נחשבות כמשוגעות בעיני אחרים, מפני שהם הלכו
בצניעות לא כמו כולם!
ואמר מרן החזון איש זצוק"ל לאחותו ע"ה:
"מה איכפת לך, הרי אנחנו יודעים, שהמלעיגים הם המשוגעים!"
ומפי בנו מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א
מובא במעשה איש חלק א' עמ' קס"ו, וחלק ד' עמ' כ"ט

"מה איכפת לך מה אומרים עליהן"

כשמרן ה"קהלות יעקב" זצ"ל הגיע לארץ, הקפיד על כך שבנותיו הקטנות יילכו בשמלות ארוכות עד לאחר הכרך, ובאותה סביבה היו נראות הילדות כמשונות בחברתם. הרבנית ע"ה שחה את לבה לפני אחיה מרן החזון איש זצ"ל, ענה לה רבינו: מה איכפת לך מה שאומרים עליהן, והרי את יודעת את האמת, שבנותיך הם הולכות כמו שצריך ללכת, ואילו אלה שאין הולכות כך, הן הן המשונות, וממילא אין מה להתחשב במה שהמשונות אומרות עליהן!.

מעשה איש חלק א' עמוד קס"ו

בנותיו של מרן בעל "קהילות יעקב" זצוקללה"ה נחשבות כמשוגעות בעיני אחרים!"

ובחלק ד' עמוד כ"ט אות ה', מביא מכתבי מורנו רבי אברהם יוסף וולף זצ"ל, שכתב זאת כפי ששמע מהגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א בזה הלשון! "כאשר מרן הגר"י קניבסקי בא לבני ברק, טענה הרבנית ע"ה בפני ה"חזון איש" זצ"ל, שבנותיה נחשבות כמשוגעות בעיני אחרים. השיב: וואס הארט דיר, מיר ווייסען דאך, דאס זיי זיינען משוגעים! - מה זה איכפת לך, הרי אנחנו יודעים, שהם המה משוגעים!

רוב ההמון הולך עם היצר!

אמר רבינו מרן ה"חזון איש" זצוק"ל למלמד, שיסביר לתלמידיו: "שרוב ההמון הולך עם היצר, ורק המעטים מסוגלים להתגבר עליו, ועל כן ידעו שהאמת עם המיעוט, שהם היפך דעת ההמון".

מעשה איש חלק ב' עמוד ר"ב

"רוב ההמון הולך עם היצר,
ורק המעטים מסוגלים להתגבר עליו!"

מרן ה"חזון איש" וצוק"ל
"הייתי בודד וגלמוד! שחוק לכל שכני!"
"אבל עקשנותי עמדה לי!... ועתה בקשתי שמוחה לפני
המתירים, שיסלחו לי על שמריתי פיהם, ויואלו נא בטובם
לעיין עוד הפעם, אולי המוח בקדקד ישוב ויבין: שהתורה לא
תהא מוחלפת... רק ברצון תליא!"

"הייתי בודד וגלמוד! שחוק לכל שכני!"

מה היא התשובה הראויה אל האומרים "הלא אי אפשר ללחום עם המציאות"?!, הנה לפנינו לשוננו הזהב של מרן החזון איש זצוק"ל, כאשר הוא מתאר את קיום רצון ה' במצב של "הייתי בודד וגלמוד, שחוק לכל שכני":

"כבן בנו של עם קשה עורף, התגנבה בלבי המחשבה, לשמור... כהלכתה בקשיות עורף!, הייתי בודד וגלמוד, שחוק לכל שכני, היתכן?... הלא אי אפשר ללחום עם המציאות! אבל עקשנותי עמדה לי! ולמרות שכל מי שיש לו מוח בקדקדו יודע שאי אפשר!... ולא כדורות הראשונים דורות אחרונים!, למרות כל אלה!... המציאות תשלים אתי... ועתה בקשתי שטוחה לפני המתירים, שיסלחו לי על שמריתי פיהם, ויזאלו נא בטובם לעיין עוד הפעם בדבר, אולי המוח בקדקד ישוב ויכין, שהתורה לא תהא מוחלפת... רק ברצון תליא!".

קובץ אגרות חזון איש חלק ב' סימן ס"ט

וכך כתב שם בסימן קי"ב: "שאי אפשר היה לי להשלים עם מה שאחרים קוראים אותו "מציאות"! "עובדא"! ". עכל"ק.

"ולהשליך מעליו מורא בשר ודם!"

והנה באגרת שלפנינו, אפשר לראות כיצד לימד אותנו מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, היאך עלינו להתייחס לקיום רצון ה', כאשר אנחנו נתקלים ב"מורא בשר ודם".

וזה לשוננו הזהב:

"יהיה לו בזה זכות ואושר בזה ובבא! ואין ראוי להחמיץ את המצוה הגדולה הלזו! מובטחני כי בכחו לתגור עוז! ואומץ!... ולהשליך מעליו מורא בשר ודם!, ובטח לא יאונה לו שום מכשול. וההתרשלות בזה מגונה מאד, ראוי לחסרי מרץ, ומוגי לב!"

קובץ אגרות חזון איש חלק ג' אגרת פ"ח

מה השיב מרן ה"חזון איש" וצוק"ל על השאלה: "אבל זה קשה?"

אחד אמר למרן ה"חזון איש" וצוק"ל על דבר מסוים שזה קשה, השיב לו מרן ה"חזון איש": "קשה? מה קשה? כל התורה זה קשה!". [כלומר ואף על פי כן אפשר לקיימה אם מעונינים להתחזק נגד הקשיים].

מעשה איש חלק ב' עמוד פ"ז

[מובן שהכוונה על ההתחלה, שעליה נאמר "כל" ההתחלות קשות]

"חושבים את מצות התורה - כדברים הנמנעים!"

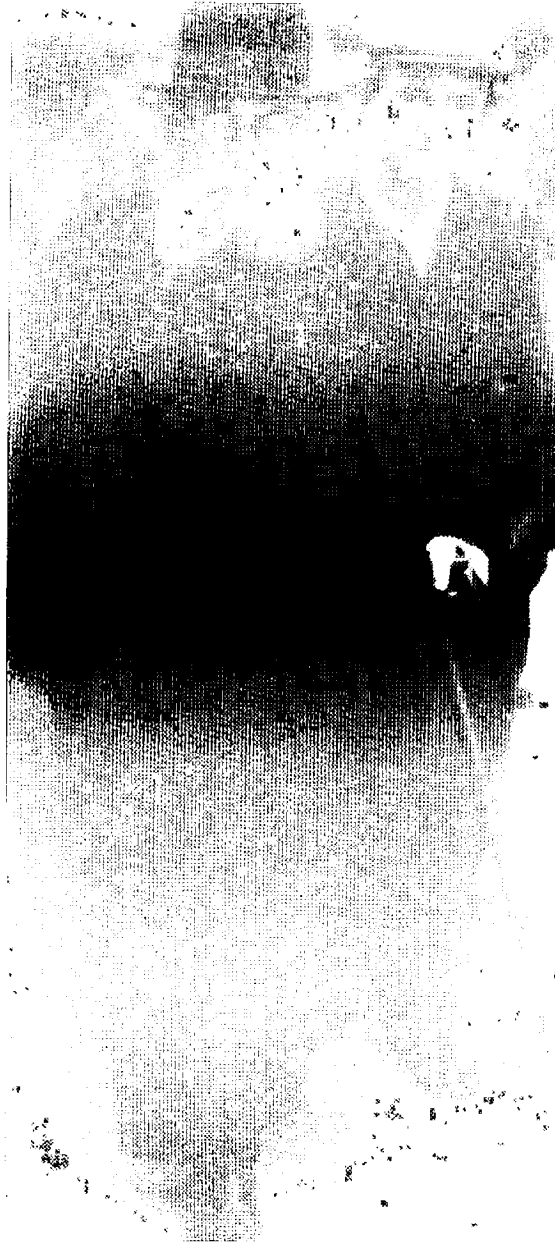
ועד כמה כאב לבו הטהור, בראותו שיש כאלה שמחליטים על מצוה מסויימת ממצות התורה שקשה לקיימה בימינו כתיקונה, ואי אפשר לשמור עליה בשלימות. אפשר לראות ממה שכתב באגרת: [והובא ב"דרך אמונה" חלק ד' ממרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, באגרות מרן זצ"ל עמוד ר"ד] "ופוטרים עצמם בטענת: מה אפשר לעשות... וכל פטפוטי הדברים כי יש בזה פקוח נפש וסכנה, אינה באה, רק מקרירות הלב, וחוסר יראה הראויה לתורה ומצוה".

ועוד כתב שם: "לגול החרפה מעלינו על ידי התירי השעה... החולצים את זיקי האמונה, מלב המפקפקים וחושבים את מצות התורה כדברים הנמנעים, ומהרהרים בנצחיות רחמנא לצלן...

ולמען הכריז לפני כל באי העולם, כי תורתנו נצחית, וכל דברי המלעיגים הבל, עלינו להתחזק!"

דרך אמונה חלק ד' עמוד ר"ה אגרת כ"ז והלך מזה מובא בקובץ אגרות חזון איש חלק ג' אגרת פ"ג ופ"ד

"ואולי די להקב"ה באיש אחד שיהיה
מוכן למסור עבורו את הנפש"?

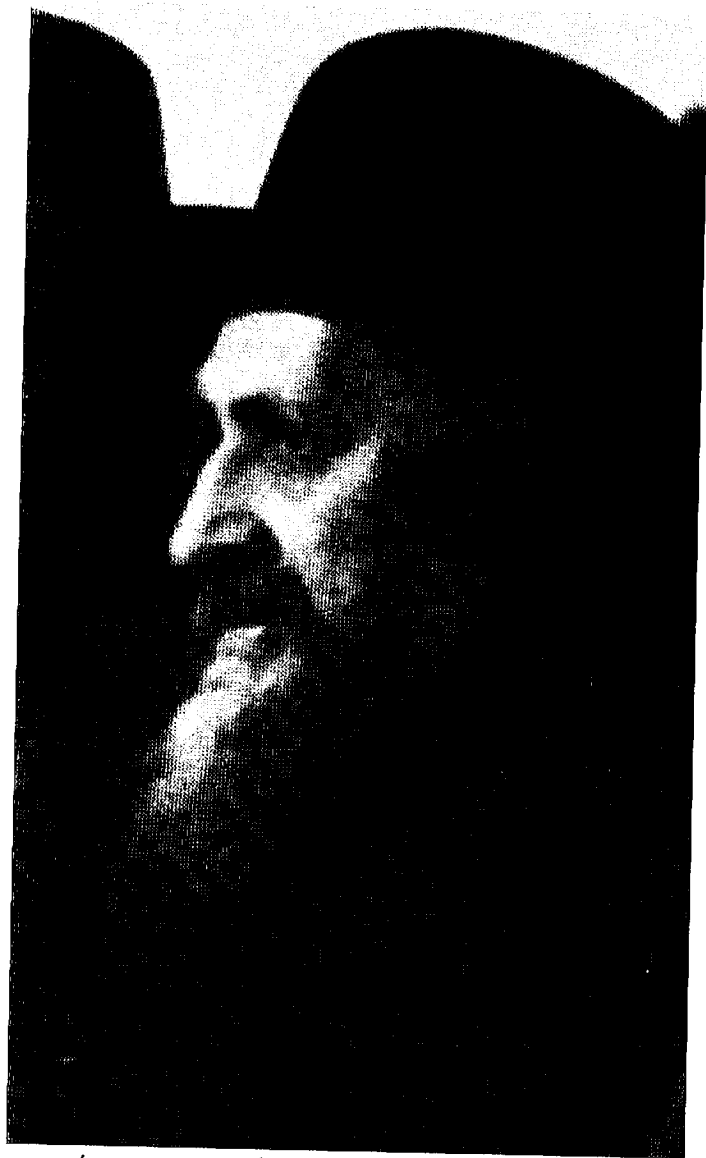
מרבן ה"חזון איש" וצוק"ל
"לחנור עוז! ואומין! ולהשליך מעלינו מורא בשר ודם!"

**אולי די להקב"ה באיש אחד
שיהיה מוכן למסור עבורו את הנפש!**

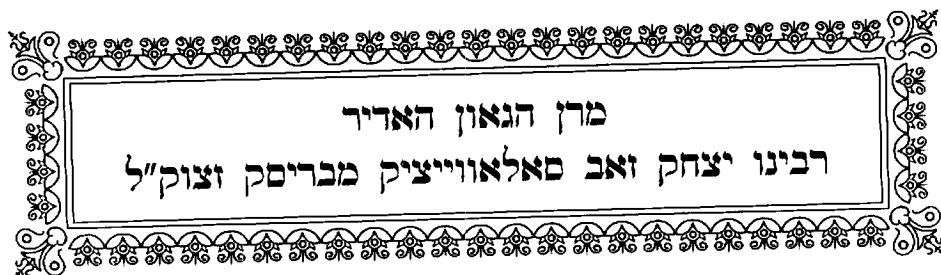
אחד העסקנים שישב אצלו, דיבר במרירות: למי עמלים אנו, וכי כל המאמצים המרובים [באותו ענין של צניעות שעסק עבורו], עלו בתוהו. התרגש רבינו ואמר: "ואולי די לו להקדוש ברוך הוא בעשרה יהודים, ואולי באיש אחד בלבד, אשר יהיה מוכן למסור עבורו את הנפש!"

מעשה איש חלק א' עמוד רמ"ג

מי היה לוקח אתרוג למצות ד' מינים, אם מרן הגרי"ז זצוק"ל
אמר על אתרוג זה, שמי שלוקח אותו למצות ארבעה מינים,
מוכרח להיסמך על היתר "קלוש"?

מרן הגה"ק רבי יצחק זאב סאלאווייצקי זצוק"ל
בעל "חידושי הגרי"ז מבריסק
"ההיתר של פאה נכרית, הוא היתר קלוש!"
"א שוואכ'ע היתר!"

בספר הנפלא "עובדות והנהגות לבית בריסק" חלק ב' עמוד מ"ז כותב מפורש בזה הלשון, "ראיתי בכתביו של גאון אחד שליט"א, ממקורבי מרן הגרי"ז זצ"ל, על דבר פאה נכרית, הגיב מרן הגרי"ז זצ"ל ואמר, אף שההיתר קלוש, הנח להם לישראל" עכ"ל.

אם כן מפורש העיד ואמר מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל, שאכן אין כאן היתר לכתחילה, ובוודאי שלא לכתחילה שבלכתחילה, וקל וחומר שלא למהדרין, אלא הכל מחוסר ברירה, וכל המקילים נסמכים על דבר "קלוש"!

וכעת הבה נתאר לעצמינו, מה היינו עושים, אילו היו מעידים בפנינו על מין מסויים של אתרוג, שמרן הרב מבריסק זי"ע אמר עליו, שמי שלוקח אותו למצות ארבעה מינים, מוכרח להיסמך על היתר "קלוש"!, ורק משום "הנח להם לישראל", לכן אין למחות כל כך במי שלא יכול לקבל, אבל עם כל זאת עלינו לדעת שכל ההימנעות מהמחאה היא רק משום "הנח להם" וזה היתר "קלוש"!.

וכי מי היה מעיז לקחת את האתרוג הזה לכתחילה?, כאשר יש לפניו מאות ואלפים אתרוגים מהודרים, אשר לפי הרב מבריסק זי"ע, מי שנוטל אותם, מקיים את המצוה כפי כל השיטות, למהדרין מן המהדרין, לכתחילה שבלכתחילה, בלי צורך לסמוך על היתרים קלושים!!!

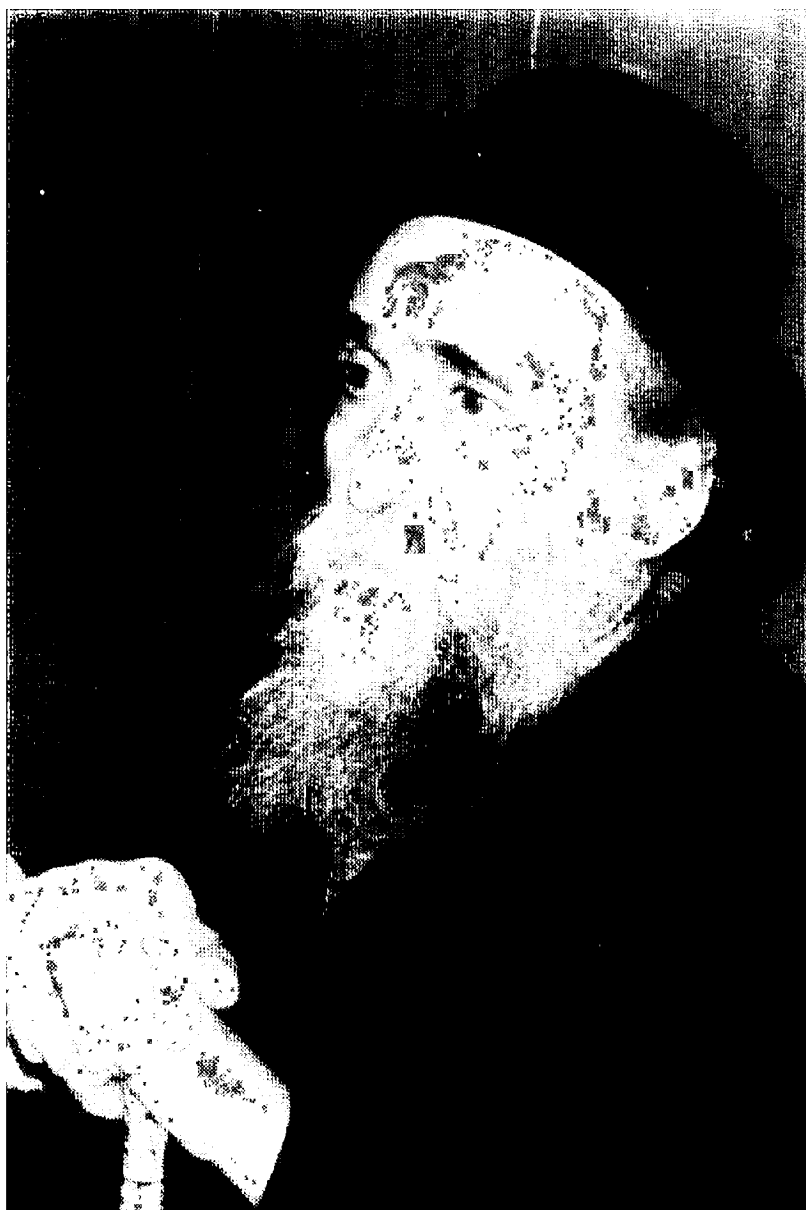

מרן הגה"ק רבי יצחק זאב סאלאווייציק זצוק"ל
 בעל "חידושי הגרי"ז מבריסק
 "דער היתר פון שייטלען,
 איז זייער א שוואכער היתר!"
 והאריך בתיבת "זייער"! "זייער א שוואכער"!

והאמת היא שמי שיודע מה היא המשמעות של "הנח להם", מבין מזה לבד, עד היכן צריך כל בר דעת להימנע מלהיכנס לכזה דבר, שהרי "הנח" נאמר על דבר שהוא איסור גמור, כמו שמצינו ברמב"ם שאומר את הענין הזה של "הנח להם", (הלכות שביתת עשור פרק א' הלכה ז') על "נשים שאוכלות ושותות [בערב יום כיפור] עד שחשכה, והן אינן יודעות שמצוה להוסיף מחול על הקודש", ואם כן מי ילך ויאכל בערב יום כיפור עד שחשכה על סמך "הנח להם"?!, הרי פשוט וברור שכל בר דעת מונע את עצמו, ואת כל מי שביכולתו למנוע, שלא להיכנס לכתחילה לדבר שמוכרחים להידחק בו ולהיסמך על "הנח להם", ועל היתר "קלוש"!!! בשעה שיש באפשרותו לקיים את רצון הש"י במצות כיסוי הראש כהלכתה!, כראוי וכיאות!.

[וכך התבטא הגאון ר' אברהם אטיק שליט"א, בשומעו את עדות מרן הגרמ"ד הלוי שליט"א ששמע בפירוש מפי אביו מרן הגרי"ז זצוק"ל, שההיתר הוא חלש, והוא רק מצד הנח להן לישראל מוטב יהיו שוגגין, - נענה הגר"א אטיק שליט"א: "אם כן זאת אומרת שהרב זצוק"ל סבר שזה אסור, שהרי מוטב יהיו שוגגין פירוש שמצד הדין זה אסור"! כי כשמתבוננים על איזה דברים אומרים "הנח להם", מובן מאליו שאף אחד לא יכניס את עצמו לכזה דבר, ברגע שיש לו אפשרות להסתדר בלי זה].

ואכן שמענו את הדברים המוזכרים בספר הנ"ל, מפי בנו הגאון הגדול מו"ר רבי משולם דוד סאלאוויציק שליט"א ביתר פירוט ודיוק, ובהרחבה, באומרו: "פעם ישב אבי מרן הגרי"ז זצוק"ל עם שני תלמידי חכמים, ושמעתי בבירור איך שהוא אומר להם מפורש, דער היתר פון שייטלען, איז זייער א שוואכער היתר!" - "ההיתר של פאה נכרית, הוא היתר מאד חלש", והאריך והדגיש את תיבת "זייער"! - "מאד!".

מרן הנאין רבי משולם דוד סאלאווייציק שליט"א
 זעק בכאב על אלו שאומרים, שהם סומכים על נשות גדולי
 ליטא, שהלכו עם פאה:
 "זה תירוץ בעלמא! אם לא יהיה להם את התירוץ הזה,
 ימצאו תירוצים אחרים!"

וכאשר אמרו לפני מו"ר הגרמ"ד סאלאווייציק שליט"א, שישנם כאלה שטוענים שהם היו משפיעים בבית להסיר את הפאה וללכת עם מטפחת כדעת כל הפוסקים, אלא שמפני שנשות גדולי ישראל בליטא היו הולכות עם פאה, לכן הם סומכים עליהם, מפני שזה ראיה שזה לכתחילה אפילו למהדרין. שהרי ברור ופשוט, שאילו היו בעליהם אומרים להם שאין זה פשוט על פי הלכה, בוודאי היו שומעות להם ומיד מכסים ראשם עם מטפחת, ואם כן, אם בכל זאת הלכו נשות גדולי ישראל בליטא עם פאה, הרי זה ראיה ברורה שגדולי ליטא אחזו, שללכת עם פאה זה דבר "חלק", בלי שום חשש ופקפוק, ואין שום ענין לכסות את הראש עם מטפחת, לא מצד שיטות בהלכה, ולא מצד צניעות, אפילו למהדרין שבמהדרין.

בשמוע מו"ר הגאון רבי משולם דוד סאלאווייציק שליט"א דיבורים אלה, נחרד והצטער מאד, ובכאב רב זעק: הם שקרנים! שקרנים!. "ס' איז נאר א תירוץ", זה רק תירוץ [התחמקות בעלמא], אם לא יהיה להם את התירוץ הזה, ימצאו תירוצים אחרים!.

וידוע לנו כי מו"ר הגרמ"ד סאלאווייציק שליט"א עסק בבירור הסוגיא שעות רבות, ואכן הגיע למסקנא שדברי ההיתר של השלטי גבורים, מוכרחים להיות רק על חצר, ולא התיר מעולם ברשות הרבים!.

ובהגיעו לדברי הרמ"א בסימן ע"ה, שמתיר רק לקרוא בפניה קריאת שמע בבית, ואינו מדבר כלל מלהתיר יציאה לרחוב עם פאה, נענה ואמר: וואס ווילן זיי? וואס זאגן זיי אז דער רמ"א איז מתיר?! מה הם רוצים?, מה הם אומרים שהרמ"א מתיר?, הרי אין פה שום היתר לצאת עם פאה ברשות הרבים!. ואדרבא, הרמ"א הרי כותב "דרכה לכסות"!. ער זאגט דאך "דרכה לכסות"!, אם כן הפאה מכוסה לגמרי ברחוב. [כלומר, הרמ"א מדבר על דברי השולחן ערוך, שכותב "שער של אשה שדרכה לכסותה", כלומר שהיא חייבת

מרן הגאון רבי משולם דוד פאלאווייציק שליט"א
אמר לאחד התלמידי חכמים, העוסק בחיזוק מצות כיסוי הראש
כרצון הש"י במטפחת:
"אני מקנא בך בגודל זכותך!"

לכסותו ברחוב, ועל זה הוא מדבר בשולחן ערוך, מה דין השער לגבי קריאת שמע של בעלה בפניה. וגם הרמ"א שמדבר על פאה, הוא מדבר על "דרכה לכסותה", כלומר, שברחוב מכסים את הפאה לגמרי, בדיוק כמו שמכסים את השער ברחוב, [שהרי על זה כתב השולחן ערוך באותו סעיף, את המילים "דרכה לכסותה", שפירושם שחייבת לכסותם], ורק כשהיא בבית מותר לבעלה לקרוא קריאת שמע בפני הפאה, אבל ברחוב בוודאי היא מכוסה לגמרי].

ופעם כאשר חיזק מו"ר הגרמ"ד שליט"א את אחד התלמידי חכמים, שהצליח להשפיע על הרבה משפחות שיסירו את הפאה ויכסו ראשם עם מטפחת כדת וכדין, אמר לו מו"ר הגרמ"ד שליט"א, שמקנא בו בגודל זכותו!.

הצד השווה שבכל העובדות וההתבטאויות הללו, הוא: שבוודאי פשוט הדבר שדעת רבותינו שרי התורה מבריסק זי"ע, ויבדלחט"א, היא: שכדאי לעשות כל מה שאפשר, כדי לזכות לקיים מצוה זו כהלכתה כרצון הש"י כראוי וכיאות, ולא לסמוך על היתר "קלוש".

כשנשאל מרן בעל ה"קהילות יעקב" זצוק"ל
האם יתכן שבכל פעם שיוצאים לרחוב עם הפאה, עוברים על איסור
דאורייתא?

השיב: א וודאי קען דאס זיין אז דאס איז א דאורייתא!
בוודאי יתכן שזה איסור דאורייתא!

מרן בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל
"בוודאי צריכים להיות ערליכער יוד, ולא ללכת עם פאה!"

מרן בעל "קהלות יעקב" מסטייפלר זי"ע

אשת מרן הגה"ק בעל "קהלות יעקב" זצוק"ל, הלכה
רק מטפחת בלבר!

אוודאי מען דארף זיין א ערליכער איד!
ולא ללכת עם פאה

סיפר לפנינו בעל העובדא, שנכנס בכ"ה ניסן תשל"ה אל מרן
בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל, ודיבר עמו בענין הפאה, והתחיל
הסטייפלר להאריך בשבח הנשים שאינם הולכות עם פאה. ונענה
הסטייפלר ואמר לו בלשון קדשו, אוודאי מען דארף זיין א ערליכער
איד, גיין מיט א טיכל און נישט מיט א פאה נכרית!, בוודאי צריכים
להיות יהודי חרד, ללכת עם מטפחת ולא עם פאה נכרית!, והאריך
מאד בשבח הזוכים ללכת עם מטפחת ומקיימים מצות כיסוי הראש
כהלכתה.

וכששאל הלה האם יתכן שזה איסור דאורייתא בכל פעם
שיוצאים לרחוב עם הפאה?. השיבו מרן הסטייפלר זצוק"ל: בוודאי
זה יתכן שזה איסור דאורייתא, אלא שאני כבר תש כחי, ואין ביכולתי
להיכנס לבירור הסוגיא כראוי, אבל מי שיכול, בוודאי עליו לברר
את הסוגיא מהמקור. און אוודאי קען זיין אז דאס איז א דאורייתא.
[בוודאי יכול להיות שזה דאורייתא].

מרן בעל "קהילות יעקב" וצוק"ל
תגובתו היתה בצעקה: "מה? יאמרו שהסמייפלר התיר פאה
נכרית?!!"

עדות כתובה וחתומה מבעל העובדא
מעשה שהיה אצל מרן הגה"ק בעל "קהילות יעקב"
מסטייפלא זי"ע

"כשבני הגיע לפרק "האיש מקדש" בעזה"י, הציעו עבורו הצעות שונות, אמנם כולן עם פאה נכרית, והבן התעקש שרצונו עז דוקא במטפחת, ולא ידעתי לשית עצות בנפשי. סיפרתי זאת לידידי, והוא ייעץ לי לכתת רגליי לבני ברק לשמוע חוות דעתו של הסטייפלער זצ"ל בענין.

שמעתי לעצתו, ונכנסתי אל הקודש פנימה, הגשתי לפניו פתק אשר בו כתבתי את השאלה, והגאון זצ"ל התחיל לקרוא את שאלתי ובקשתי מתוך הפתק שרשמתי.

ותגובתו היתה בצעקה: "מה?! יאמרו שהסטייפלער התיר פאה נכרית?!!!".

וברכני ופטרני לשלום.

עברו כמה שבועות ובני השתדך למזל טוב עם בת גילו שהסכימה לכסות ראשה רק עם מטפחת בלבד, בלי שום תוספת של מראה פאה, וזכו להקים בית נאמן בישראל בסייעתא דשמיא, מכח ברכתו של הצדיק זיע"א.

יעקב בלוי
ירושלים.

מרן הגאון רבי יצחק יעקב וייס זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק בעל "מנחת יצחק"

"בדורנו נושאות אלפי נשים צדקניות והגונות, את נזר הצניעות
בראשן, בגאון ותפארת שבקדושה, בכסוי ראשן בלי פאה נכרית,
ומקיימות דת יהודית פשוטו כמשמעו, ללא כל התחכמויות, ובזאת
מקדשות הנשים שם שמים!"

מרן הגאון רבי יששכר דוב גולדשטיין זצ"ל
"חטא זה גורם לסילוק שכינה!"

דבר הקודש מבית דינו של מרנן ורבנן
הגאון רבי יצחק יעקב ווייס בעל "מנחת יצחק" וצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק
הגאון רבי משה ארי' פריינד וצוק"ל גאב"ד ירושלים עיה"ק
הגאון רבי ישראל משה דושינסקיא וצוק"ל גאב"ד ירושלים עיה"ק
הגאון רבי יששכר דוב גאלדשטיין וצוק"ל
הגאון רבי בנימין רבינוביץ וצוק"ל
הגאון רבי ישראל יעקב פישר וצוק"ל
בעל "אבן ישראל" ראב"ד ירושלים עיה"ק

שובה - ישראל

עם ישראל זקוק לרחמי שמים מרובים, ומן השמים מעוררים
אותנו לתשובה, חובה עלינו לפשפש במעשינו ולתקן איש איש בדקי
ביתו, ביחוד במצב הרוחני, וצניעות תלבושת בנות ישראל, אשר ירד
פלאים.

וכמה גדולה הסכנה כאשר הרועה הנאמן מאיים חס ושלום
להסיר השגחתו, כי חמא זה גורם לסילוק שכינה מִישראל, ככתוב:
ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך!

והרי במשך כל הדורות וכל הגלויות הנוראות שמרו אמותינו
הק' במסירות נפש איתנה על כל גדרי הצניעות, וגם בדורנו נושאות
אלפי נשים צדקניות והגונות, את נזר הצניעות בראשן כגאון ותפארת
שבקדושה! בכיסוי ראשן בלי פיאה נכרית!.

ומקיימות דת-יהודית פשוטו כמשמעו, ללא כל התחבמויות,
כפסק דינם של גאוני וקדושי ישראל זיע"א. ובזאת מקדשות הנשים
שם שמים, בהכריזן גלוי לעיני העולם כולו, כי לא ככל הגויים בית
ישראל!

מִרְנָה הַגָּאוֹן רַבִּי יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב פִּישֵׁר זְצוּק"ל
 רַאב"ד הָעֵדָה הַחֲרָדִית בִּירוּשָׁלַיִם עִיה"ק
 "אֲנֵנוּ, חוֹסֵי עַל שְׂאֲרֵית הַפְּלִיטָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל!
 הַחֲזִירוּ אֶת עֲטֻרַת תְּפִאֶרֶת הַצְּנִיעוּת וְהַמְּהָרָה לְיוֹשְׁנָה, לְקִיּוֹם דַּת מוֹשֶׁה
 וַיהוּדִית כְּהִלְכָתָהּ!
 וַיִּשְׁמְרֵכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּיָמֵינוּ מוֹשִׁיחַ הַקָּשִׁימִים!"

והיות ורבות נכשלות מחוסר ידיעת חומר האיסור, וגם מחטאות ומכשילות את הרבים בהרהורי עבירה שהם קשים בעוה"ר, עד אשר קשה לעבור ברחובותינו בלי מכשול ח"ו.

את גודל הסתרת הפנים וסילוק השכינה חזינו לדאבוננו בשבר הנורא והאיום, בשנות השואה, אשר מליוני אחים ואחיות הושמדו במיתות משונות ואכזריות, והושלכו לכבשוני האש והגזים ונכחד כשליש מעמנו הי"ד. ועוד לא שקטה הארץ אחרי כן, ומלחמה רודפת מלחמה ודם ישראל נשפך כמים רח"ל, וסכנה גדולה מרחפת בעולם וביחוד על עם ה' היושב בציון ה"י.

לזאת אנו פונים אל נשי ישראל! בקריאת: שובה ישראל עד ה' אלוקיך, אנא חוסו על שארית הפליטה של עם ישראל! החזירו את עטרת תפארת הצניעות והטהרה ליושנה! לקיים דת משה ויהודית בהלכתה!

וישמרכם השם יתברך בימי חבלי משיח הקשים, היו מן העושים והמעשים לזכות את הרבים בדבר נורא זה.

והננו מבקשים לכל המנהיגים הדגולים בעלי השפעה, והדרכ"ת [= והדרת כבוד תורת] ראשי הישיבות שליט"א, והמחנכים והמחנכות, ולכל אחד בביתו. לעורר ולהסביר את חומר האיסור, ולהזהיר על גודל האחריות של אלו אשר חלילה פורצות גדרי הצניעות, ולשמור כל אחד בביתו על תלבושת הצניעות, ולהזהר בכל הנ"ל.

ושומר ישראל ישמור שארית ישראל ויערה רוח טהרה ממרום, ולא ישמע שוד ושבר בישראל ח"ו, ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו, ובזכותן ניגאל, ונזכה לראות במהרה בישועת כלל ישראל בהרמת קרן הצניעות והטהרה בביאת גוא"צ בב"א.

"היו מן העושים והמעשים לזכות את הרבים בדבר נורא זה!"
"לעורר ולהפכיר את חומר האיסור!"

מרן הגאון רבי ישראל יעקב פיישר זצוק"ל
"רבות נכשלות מחוסר ידיעת חומר האיסור, וגם מחטאות ומכשילות
את הרבים בהרהורי עבירה!"
"לזאת אנו פונים אל נשות ישראל... החזירו עטרת תפארת הצניעות
והטהרה ליושנה, לקיים דת משה וישראל כהלכתה!"

הכו"ח בצפיה לרחמי שמים המרובים על עמו וארצו בביאת
גוא"צ בב"א, אלול תשל"ה

נאם: יצחק יעקב ווייס ראב"ד פעיה"ק ת"ו

נאם: משה ארי' פריינד

נאם: ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מוהרי"צ זצוק"ל דושינסקי

נאם: ישראל יעקב פישר

נאם: בנימין ראבינאוויטץ

נאם: יששכר דוב גאלדשטיין

מעשה באכרך צעיר שישב בבית המדרש באחד הלילות, וראה שם תלמיד חכם אחד מנקיי הדעת שבירושלים, הדין לפני חכמים ומוכיח שהפאה הנהוגה היום, אסורה לפי כל הדיעות, ועל זה נאמר (משלי כא, ל) "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'", ופרש"י "אין כל חכם ונכון חשוב לנגד ה'", במקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב". ושהאמת היא שה"שלטי גבורים" שעליו סמכו כל המתירים, סובר שברשות הרבים הפאה אסורה, וכי כבר הציע את הוכחותיו וראיותיו לפני מאות תלמידי חכמים, ונתברר שהם דברים ברורים שאין עליהם תשובה.

טען וענה אותו תלמיד חכם צעיר, שאפילו אם לפי כל ההוכחות מהגמרא והפוסקים, אנחנו רואים ברור שהדברים צודקים, שהאופן היחיד המובן בדברי ה"שלטי גבורים", הוא שלא התיר ברשות הרבים מעולם, עם כל זאת לא יתכן דבר כזה בעולם, שפאה נכרית אסורה, אחרי שכל כך הרבה נהגו לצאת עמה לרחוב, ואיך יתכן שכל כך הרבה יהודים יטעו?!

ענה התלמיד חכם הזקן לאותו צעיר, ואמר: "מי שיודע מה היא דרך התורה האמיתית, יודע, שכאשר הדבר נוגע לקיום ההלכה, אזי רצון ה' שכל אחד ואחד יעיין היטב בדבר, ולא יסמוך על אף הרגל שנהגו אחרים, ואין שום מקום לדיבורים כאלו, כי אין דרך אחרת למי שרוצה לעשות את רצון ה' באמת, אלא להתייגע לברר את

הדברים מהמקורות בש"ס ובראשונים, ולא להתעלם מכל מה שלא הורגל אליו, ולומר שלום על נפשי, ולהרגיע את עצמו בהזכרת שמות של רבניות, או לסמוך על זה שהרבה נהגו כך, נגד כל מה שמתברר מהש"ס והראשונים, ונגד המציאות שכל אחד מבין, שלא יתכן לקיים עם מראה הפאה את מצות כיסוי הראש, כאשר רצון ה' הוא שיכסו את השיער משום צניעות, ובמקום שנצניע את מראה השיער, נלך ונכסה את הראש עם כיסוי שנראה ממש כמראה השיער! לא זו דרך התורה להסתמך על מה שאחרים נהגו, וכלשון מרן החזון איש זי"ע (אורח חיים סי' ט') "אמנם חמורה היא ההלכה, ולא ניתנה להיקבע על פי סיפורים, אלא העיקר: העיון בגמרא ופוסקים, ומסירות נפש להבין קושט דברי אמת!".

ועל כן, - אמר התלמיד חכם הזקן, אל האברך הצעיר -, אם רצונך ללבן ולברר איתי את הענין "בגמרא ופוסקים", מתוך "מסירות נפש להבין קושט דברי אמת", הבה נתישב ונייגע עצמינו בליבון הסוגיא מהש"ס והראשונים. אולם אם רצונך להתעלם מן האמת, ולסמוך על מה שנהגו אחרים, אזי לכל הפחות, דע לך!, שלא זו דרך התורה! ולא זו הדרך שלימדונו והורונו רבותינו הקדושים, מרן החזון איש זי"ע, ושאר גדולי הדורות!".

כך הרבה אותו תלמיד חכם לדבר ולהוכיח, ולנסות לפקוח את עיני האברך הצעיר, עד שהציע האברך הצעיר, להביא את הדברים לפני מרן ראש הישיבה הגאון רא"מ שך זצוק"ל, ולראות מה יאמר על ההעזה הזו?, האם אכן יתכן לומר שכל פעם שיוצאת אשה לרחוב עם פאה על ראשה, היא עוברת עבירה?!

אמר לו התלמיד חכם, אדרבה!, הנני עושה אותך שליח שלי, ומבקש ממך לסדר לי פגישה עם מרן שליט"א, לבוא להציע לפניו את ההוכחות, שמעולם לא הותר הדבר לצאת עם פאה לרחוב!.

מרן ראש הישיבה בעל "אבי עזרי" זצוק"ל
כשנשאל האם יתכן שלצאת לרחוב עם פאה זה
"איסור דאורייתא"?
השיב: "בוודאי זה יכול להיות!"

נסע האברך הצעיר מירושלים לבני ברק, ואמר למרן שליט"א, "ישנו תלמיד חכם בירושלים, שמבקש לקבוע זמן, להפגש עם ראש הישיבה ולהציע חידוש בסוגיא דפאה נכרית".

ענה מרן שליט"א: "איך בין גארנישט אין דעם ענין", - אינני מונח כלל בענין הזה. - והוסיף שאין לו כיום כח וזמן להיכנס לבירור הענין כראוי.

אמר לו האברך הצעיר, "אבל התלמיד חכם מירושלים טוען שזה איסור דאורייתא?!" - וחשש האברך הצעיר מי יודע אם לא ישמע עכשיו, תגובת ביטול הגונה, שיבטל מרן את הרעיון הנועז, לבוא ולחשוב מחשבה חצופה כזו, שכל אשה שיוצאת לרחוב עם פאה על ראשה, הרי היא נכנסת לשאלה של "איסור דאורייתא" בכל פעם שיוצאת לרחוב!!

אך מרן זצוק"ל, - בעוצם דביקותו בתורה לשמה, וגודל ידיעותיו ומדריגותיו העצומות, - לא היה הדבר לפלא בעיניו כלל, והשיב בבהירות וברירות: "זה יכול להיות!! עם קען זיין!!".

התפעל האברך הצעיר מתשובה זו, ופנה בהתרגשות אל מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, באומרו: "האם עוד יכול להיות שהוא צודק?", ס'קען נאך זיין אז ער איז גערעכט!!

אך לא זו בלבד שלא נעשה שום שינוי או ספק בדבריו, אלא אדרבה, מרן זצוק"ל בבהירותו העצומה השיב לו בהחלטיות ברורה ביותר, שאינה משתמעת לשני פנים, באומרו על שאלתו ופליאתו של האברך, האם עוד יכול להיות שהוא צודק? - "בוודאי! הרי כל דבר יש בו שני צדדים, ובשנכנסים וחודרים לעומק הענין, ורואים שצד אחד הוא הנכון, אז בוודאי יכול להיות שהוא צודק!!!". ובלשונו הטהור: "אוודאי!", יעדער זאך האט צוויי צדדים, און אז מען לייגט

מורן ראש הישיבה בעל "אבי עזרי" וצוק"ל

כשדובר מאלה שסוברים, שלאחר שמבררים היטב בסוגיות הש"ס, מוכח שאסור לצאת עם פאה לרשות הרבים מדאורייתא. אמר: "בוודאי! הרי כל דבר יש בו שני צדדים, וכשנכנסים וחודרים לעומק הענין, ורואים שצד אחד הוא הנכון, אז בוודאי יכול להיות שהוא צודק!"

זיך גוט אריין אין דעם ענין, און מ'זעהט אז איין צד איז ריכטיג, איז אוודאי קען זיין אז ער איז גירעכט!".

האברך הצעיר יצא המום וסוער מחדרו של מרן זצוק"ל, בראותו את גודל הבהירות של דעת התורה הברורה, וכאשר חזר לירושלים סיפר את תשובת מרן זצוק"ל, אל אותו תלמיד חכם, וסיים באומרו, כעת אני רואה שאתה אכן צודק! שדרך התורה היא לא להתפעל ממה שנהגו אחרים, אלא "זיך אריין לייגן גוט אין דעם ענין!", להשקיע את עצמו היטב היטב, ולחדור לעומק הענין, עד ש"מ'זעהט אז איין צד איז ריכטיג", - עד שרואים שצד אחד הוא הצודק!.

[ואכן מכח דיבורים קדושים אלו של מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, התמסר האברך הצעיר לבירור הסוגיא וההלכה של פאה נכרית, עד שהכיר באמיתות הדבר, שאכן מהש"ס והראשונים ומדברי הפוסקים, יוצא שהפאה אסורה באיסור גמור. ולא נח ולא שקט, עד אשר זכה לעורר בני תורה רבים לעסוק בבירור הסוגיא, וזכותו גדולה ועצומה בהחזרת עטרת הצניעות לתפארתה, אשר על ידו נתעוררו רבים לקיום מצוה זו כרצון הש"י בשלימות.

כל זה נעשה מכחו של אותו זקן וצדיק, מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, ומכח הדרכתו הברורה והבהירה, הפוקחת ומאירה עינים, שבבירורי הלכה אין מקום לכל השאלות מסוג כזה, "איך יתכן שהוא צודק?", "איך יתכן שזה איסור דאורייתא?", "איך אפשר לומר כך בשעה שכל כך הרבה רבניות גדולות הלכו כך?", "איך אפשר להעזי לחשוב שנשים של גדולי עולם עברו על איסור?", כי התשובה היא, שבקיום ההלכה, אין רצון הש"י שנקיל מחמת הטענות הללו!. ואנו צריכים לדעת שעבורינו ישנו רק אופן אחד ויחיד שה' דורש מאיתנו, "להשקיע את עצמינו היטב בעמקי הסוגיא", כלשון מרן זצוק"ל, "אז מען לייגט זיך גוט אריין אין דעם ענין", עד שיראו היטב שצד אחד הוא צודק!, והבא לטהר מסייעין אותו!].

אשת מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
ביסתה ראשה רק עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת של דבר
הדומה לפאה!

דעתו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת!"

אשת מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
הלכה עם מטפחת כלבד!

מי גרם "צער גדול" למרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל
בראש ובראשונה עלינו להביא את עדות בנו הגאון הגדול מוה"ר
שמואל אויערבאך שליט"א, בו מעיד ש - "כן היה דעתו, ורצונו, של
אאמו"ר גאון ישראל ז"ל שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת!!!".

ומוסיף על זה ביטוי נורא בזה הלשון, "וגם ראיתי אני את צערו
הגדול!!! של אאמו"ר ז"ל על הפאה הנכרית!". -ראה עד היכן ביטא
את התיחסותו של הגאון רבי שלמה זלמן זי"ע בתואר "צערו
הגדול"!!! - על "שנתפשה בקרב שלומי אמוני ישראל, ה' ירחם".

[ראה להלן במערכת הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א את
כל לשון האגרת במלואה].

הכל אשמות הפאות!

העיד בפנינו הגאון רבי ברוך אויערבאך זצ"ל בנו של מרן הגאון
רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל:

לפני מספר שנים קרו מספר אסונות נוראים בפטירתם של כמה
וכמה אברכים ונשים צעירות ה' ירחם. הדבר גרם לזעזוע רב בקרב
הציבור החרדי, ובפרט בין נשות ישראל הכשרות החפצות לעשות

מֶרֶץ הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן אוֹיעֶרְבַּאךְ זְצוּק"ל
 בַּתְּנוּבָה לְסִיכַת הַתְּרַחֲשׁוֹת אִסּוּנוֹת רַח"ל:
 "לְדַעֲתִי, בְּהַכֵּל אֲשֵׁמוֹת הַפְּאוֹת! אֵינִי מִתְכוּיִן רַק לַפְּאוֹת
 הָאֲרוּכוֹת, אֲנִי מִתְכוּיִן גַּם לַקְּצֵרוֹת!"

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"מכסים את הראש עם דבר שהם עושים את כל ההשתדלויות
שיראה שזה כמו שיער! זה אצלי מאוס מאוד!"

את רצון ה' בשלימות, מוכן מאליו כי הדבר הביא להתעוררות, לחיפוש, ופישפוש המעשים, שהרי אסונות כאלו באים בשביל לשנות דברים שאינם כשורה. והנה החליטו קבוצה של נשים צדקניות לעלות אל מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, לשאול את פי קדשו מה דורשים מאיתנו בשמים?, מה צריך לשנות ולתקן?, בשל מה באה הרעה הזאת?. הרי בשמים תובעים מאתנו משהו, ואנו רוצות לתקן, אבל אין אנו יודעות מה ה' שואל מאתנו, לכן ילמדנו רבינו בשל מה באה כל הרעה הזאת?.

אמר להם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע בזה הלשון: "לדעתי בהכל אשימות הפיאות!" - והוסיף להבהיר - "אינני מתכוין רק לפיאות הארוכות אני מתכוין גם לקצרות"!!! - ובלשונו: "לדעתי אלעס זענען די שייטלען שולדיג!!!, איך מיין נישט דווקא די לאנגע, איך מיין די קורצע אויך"!!!.

מימי לא אמרתי שמותר ללכת עם פאה נכרית!

כאשר פתח הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, את הספר הנ"ל "דת משה וישראל", ונפתח לו בעמוד בו מופיעים דברי ה"פרי מגדים" שהתחרט מהיתרו, ומודיע בו שמעתה הוא מורה לאיסור גמור ללכת ברשות הרבים עם פיאה נכרית.

נענה ואמר אחד מהתלמידי חכמים ששהו שם: כעת אחרי שהפרי מגדים בעצמו חזר בו מהיתרו, יכולים גם שאר הרבנים - שסמכו על הפרי מגדים - להתחרט ולהודיע שהפיאה אסורה, שהרי אם לפרי מגדים היה מתאים להתחרט, כל שכן שהם יכולים להתחרט!... - בשמעו את הדברים הללו נזדעזע הגרש"ז ואמר: מה!? להתחרט מהיתר?!, אני מימי לא התרתי פאה נכרית!, אף פעם לא אמרתי שמותר ללכת עם פאה נכרית!, אני לא צריך להתחרט מזה! מה פתאום להתחרט, הרי אף פעם לא התרתי זאת!.

"מה הם מוֹעֲנִים שֶׁהַדּוֹרוֹת שֶׁעָבְרוּ הֵיוּ כֹּאֵלֶּה שֶׁחָלְכוּ עִם פִּאֻת,
הָרִי פִּאֻת הָהֵם הָיוּ נִרְאוֹת כְּמוֹ תֵּבַן יִקְשִׁי!"

מֶרֶץ הַנֶּאֱמָן רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אֵיזֶנְבֶּרְגֶּה וְצִוְקִי
הִתְכַּמֵּא עַל הַחֲלִיכָה עִם פִּאֻת "מִשְׁתַּדְּלִים בְּכָל הָאוֹפָנִים שׁוֹחַ יִרְאֵה מְרִיפָה!"

הגאון הצדיק ר' דן סגל שליט"א

אמר בדרשה:

"אני מוכרח להגיד מה ששמעתי מהראש ישיבה ר' שלמה זלמן, על הפאה":

הוא אמר: זה אצלי מאוס מאוד!!!!

הפאות של פעם היו נראות כמו קש!

הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, מעיד שכאשר היה חתן ולמד בישיבת קול תורה, נכנס אל מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, כדי לשמוע חוות דעתו בענין הפיאה, אמר לו הגאון רבי שלמה זלמן זי"ע בזה הלשון: "מה הם טוענים, שבדורות שעברו היו כאלו שהלכו עם פיאות נכריות, הרי הפאות ההם היו נראות כמו צמר פלדה! כמו תבן וקש!". (בלשונו: וואס טענה'ען זיי אז אמאל איז מען געגאנגען שייטלען, די אמאליגע האבן דאך אויס גיקוקט אזוי ווי דראד, שטרוי!").

אני לא מבחין בין פאה לשער! זה אצלי מאוס מאד!

בדרשה שנשא הגאון ר' דן סגל שליט"א ברבים, אמר בזה הלשון: "אני מוכרח להגיד מה ששמעתי מהראש ישיבה ר' שלמה זלמן [זצ"ל] לפני שלושים שנה, כשיברנו על פיאה, הוא אמר לי כך: לפני חמישים שנה - כך הוא אמר אז - אם היתה אחת באה לירושלים עם פיאה, היו סוקלים אותה באבנים! ואז - הוא אמר - פיאה - כך הוא אמר: "אפילו עיוור היה רואה שזה פיאה! כמו קש זה היה!".

היום - הוא אומר - נכנסים אצלי ואני לא יודע אם זה כך [פיאה] או כך [שערות], אצלי זה מאוס מאד!" - הוא אומר - למה?, כי אפילו לפי אלו שחושבים שזה מותר, "זה כמו שאדם אוכל בשר כשר והוא משתדל בכל האופנים שזה יראה טריפה!, כך הם מכסים את הראש עם דבר שהם עושים את כל ההשתדלויות שיראה שזה כמו שיער!" וסיים שוב ואמר: "זה אצלי מאוס מאד!" - "נורא ואיום אין אל מי לדבר".

מֶרֶן הַגָּאון רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלִמָן אוֹיֶערבאך זצוק"ל
"נִכְנָסִים אֲצִלִּי, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם זֶה פֶּאֶה אוֹ שְׁעֵרוֹת!
זֶה אֲצִלִּי מֵאוּם מֵאֲדָר!"

מזן הגאון רבי שלמה זלמן איערבעך זצוק"ל

עם - יבדלחט"א - תלמידו הגאון רבי יהושע נויבירט שליט"א

מחבר הספר "שמירת שבת כהלכתה"

הגרש"ז הורה לו את דעתו, שנשות ישראל יכסו ראשן במטפחת, אפילו שכיום "פשתה המטפחת" של פאה נכרית!

מה היתה דעתו של הגרש"ז?!

הגאון ר' יהושע נויבירט שליט"א בעל מחבר ספר שמירת שבת כהלכתה, תלמידו המובהק של מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל מעיד, שכאשר הוא התארס, ביקש מכלתו שתקבל על עצמה ללכת עם מטפחת, כפי שידוע לו מימים ימימה שזוהי שיטת רבו הגדול, אבל היא לא ידעה מה להחליט, עד שסוכם ביניהם שאחרי האירוסין ישלח מכתב אל מורו ורבו, (מפני שהם היו באותה תקופה בחו"ל), וכאשר יורה כן יעשו.

ואכן ענה להם מרן הגרש"ז במכתב, אשר בו ביטא את דעתו, שנשות ישראל לא ילכו עם פאה, רק עם מטפחת!, ומתבטא במכתב הזה על פירצת הפאות בדורנו בלשון "ופשתה המספחת!!!".

(בשיחה זו התבטא הגר"י נויבירט שליט"א, שהפאות שהיו בדורות הקודמים, היו יכולים להכיר ממרחק אלף קילומטר שהם פאות, מה שאין כן אלו של היום רח"ל).

ואכן זו היתה דעתו הברורה של מרן הגרש"ז זי"ע, וכפי שכבר הזכרנו את עדותו של בנו הגדול הגאון ר' שמואל אויערבאך שליט"א שמעיד בזה הלשון "והנני מעיד בזה, כי כן היתה דעתו, ורצונו, של אאמו"ר גאון ישראל ו"ל שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת!".

נהניתי מאד מהמאמר בגנות הפאות!

הרה"ג ר' גדליה סגל שליט"א כתב פעם - לפני שנים רבות - בשבועון "דאס אידישע ליכט" מאמר חריף על ענין פאה נכרית. באותו שבוע פגש אותו יהודי אחד, ותקף אותו בחריפות על מאמרו, באומרו כיצד אתה מעיז לכתוב מאמר כה חריף בגנות פאה נכרית, בזמן שהגאון ר' שלמה זלמן מתיר ללכת בפאה נכרית, ואם כן מי שמך לפסוק הלכות כנגד גדול הדור?! - וכך המטיר עליו קיתונות

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל

"נהנתי מאד מהמאמר נגד הפאות!"

"בפעם הבאה תאמר לי, ובעזרת ה' אני יוסיף לך עוד כהנה וכהנה
דברים נהוצים שכדאי לפרסמם!"

של טענות וגידופים, עד שהלה באמת התחיל לחשוב אולי צודק אותו יהודי ולא הייתי צריך לכתוב את המאמר החריף נגד פאה נכרית.

והנה אחרי כמה ימים כאשר ר' גדליה סגל עבד במשרדו, נכנס לפתע הגאון ר' שלמה זלמן זצוק"ל ששהה שם באיזור לצורך עניניו, ופנה אליו במאור פנים, ובמתק לשונו הנפלא: ר' גדליה, רציתי לומר לך משהו, קראתי מאמר שלך שכתבת בשבועון נגד הפאות, ומאד מאד נהנתי ממנו. אין לך מושג כמה נהנתי שכתבת בתקיפות בגנות הפיאות! - והוסיף - "אך פעם אחרת, מן הראוי שתאמר לי שאתה מתכוון לכתוב ולפרסם בגנות הפיאות, כי אז בעזרת ה' אני יוסיף לך עוד כהנה וכהנה דברים נחוצים שהיה כדאי לפרסמם!, אך גם מה שכתבת עכשיו, זה היה מאד מוצלח, ונהנתי מזה מאד!"

תנאי לפני כל חתונה של בעל תשובה!

העידו בפנינו שני יהודים, אשר יש להם קשר עם הרבה בעלי תשובה, ודרכם היה להביא את הבחורים לפני הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, כדי שיראו בעיניהם כיצד נראית דמותו של גדול וצדיק בישראל. כמובן שהבחורים התרשמו מאד מהגאון זצוק"ל, ורבים מהם כאשר הגיע עת נישואיהם היו באים לבקש מהגאון ר' שלמה זלמן זצוק"ל שיכבדם בהשתתפותו בשמחת נישואיהם. הגאון זצוק"ל נענה לבקשתם אך בתנאי קודם למעשה, שרק אם הכלה תכסה ראשה במטפחת, ולא עם פאה, באופן זה מוכן הוא לבוא לחתונה, אבל אם היא תלך עם פיאה, אין הוא מוכן לבוא לחתונה!. - וכך היה חוזר ומתנה כל פעם ופעם כאשר היו הבחורים הבעלי תשובה באים להזמין לחתונתם!.

מפני שסבר, שאפילו אם קשה להשפיע על רבים משומרי התורה והמצוות המדקדקים בקלה ככתמורה, מפני שהתרגלו לפירצת

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"חייד חיוך רחב, ושאל: האם נראה לך שהיא תוכל להבדיל בין
שער טבעי לפאה?"

מרב הנהאון רבני שלמה זלמן אויערבראך זצוק"ל
כל הפאות שהאלכים היום, אפילו אלו שמקראות "צנועות", הם כל כך דומות לשיער,
עד שקשה להבחין בין שער טבעי לפאה?

הפאות, אבל הבעלי תשובה הללו, שזכו להתנתק מכל העבר, וזכו להתגבר על השפעת החברה, אם כן בשביל מה נרגיל אותם להתלמד מהמנהגים הרעים שהתפשטו בתוכינו, ולצורך מה נמשוך אותם להתנהג כמעשה היצר שהתגבר עלינו, ומדוע שהם לא יזכו לקיים את מצות כיסוי הראש כתיקונה כרצון הש"י?, הרי די לנו בכשלון שלנו, לצורך מה עלינו להכשיל ולהרגיל אחרים בחטא זה?, אדרבה, לכל הפחות יבואו הם, העומדים בתחילת דרכם, ומוכנים לקבל עליהם את קיום רצון הבורא, בלא התחמקויות ופשרות, ובלא שום קשר להרגלים ולמוסכמות, ועל ידי זה ישפיעו הם על כולנו, לעשות את רצונו יתברך כראוי.

לאחרונה נתפרסם כמה הצטער הגרש"ז על זה

וכך כותב הרה"ג ר' משה מרדכי קארפ שליט"א ב"שיעור בהליכות בת ישראל" (מוצש"ק ויצא תשנ"ז עמוד ה') בענין דעת מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, "לאחרונה נתפרסם בספר משמרת החיים מכתב מבנו הגדול הגאון רבי שמואל יבדלחט"א, כמה נצטער אביו על מצב זה, ושרצונו היה שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת".

חייך חיוך רחב!

ושאל, "נרמה לך שהיא תוכל להבדיל בין שער מבעי לפאה?"

סיפר אחר הרבנים, שפעם בעת שיחה עם מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, אמר אותו רב, שכואב לו הלב על שמזדמן לבתו הקטנה [בת ארבע] לראות מפעם לפעם, אשה שהולכת בלי כיסוי ראש, רחמנא לצלן, וזה מאד מפריע לו שהיא צריכה לראות מראה של אשה יהודיה שאינה מכסה את ראשה, אף על פי שבשאר

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
מה הם רוצים ממני, וכי אם אחמיר להם ישמעו לי"?

מלבושיה היא צנועה ומכוסה כדת וכדין. אם היא היתה הולכת עם פאה צנועה, כמו הנשים החרדיות הצנועות, אזי הייתי רגוע ושלו, שבתי אינה נתקלת במראה בלתי צנוע.

התבונן בו רבי שלמה זלמן, וחייך חיוך רחב, באומרו, "אתה רוצה לומר לי, שהבת הקטנה שלך תדע להבדיל בין שער טבעי לפאה? הרי כל הפאות שהולכים היום, אפילו אלו שנקראות "צנועות", שנשות ראשי ישיבות ורבנים חובשות אותם, הם כל כך דומות לשיער, עד שקשה להבחין בין שער טבעי לפאה.

[הערת המלקט: מה"חיוך הרחב" אפשר לתאר לעצמינו עד היכן אחז מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע, שכל ה'אמונה' שישנם כאלה שמדמים וחושבים, שיש הבדל בין מראה הפאה למראה השיער, ולכך הם מדמים בנפשם שיש בחבישת פאה, קיום מצות צניעות כיסוי הראש כראוי, הרי זה דבר מגוחך ביותר. וכל מי שמוכן להיות מציאותי, מבין ויודע שלא ניתן להבדיל בין שער טבעי לפאה!].

"מה רוצים הם ממני, וכי אם אחמיר להם, ישמעו לי"

והנה ישנם כאלו ששואלים, אם אכן כל כך כאב לבו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, על ענין הפאות, כפי שמעיד בנו הגדול מרן הגאון רבי שמואל שליט"א, בכותבו "וגם ראיתי אני את צערו הגדול של אאמו"ר ז"ל על הפאה הנכרית!". אם כן היאך יתכן שמרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, לא הביע את דעתו לכל אחד מתלמידיו ולא דיבר מזה בפירוש בקביעות!?

התשובה על זה היא, שאכן זו היתה דרכו של מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, שאפילו בדברים שאחזו שהם "עון חמור", אף על פי כן לא גילה זאת לכל אחד, מטעמים הכמוסים עמו.

מי ציער את מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל?

מעיד בנו הגדול הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א
"ראיתי אני את צערו הגדול על הפאה הנכרית,
שנתפשטה בקרב שלומי אמוני ישראל, ה' ירחסו"

וכמו שמובא בספר "הליכות שלמה" על "הלכות תפלה" (עמוד י"א), שאפילו כאשר הגרש"ז אחז על ענין גילוח הזקן במכונה, שהוא "ספיקא דאורייתא לחומרא", ואפילו כשאחז ש"ראוי לחוש לחשש איסור תורה חס ושלום, והגיהנם שורף יותר". "עם כל זה לא היה מוחה על כך, לרבים". ואמר כמה פעמים: כי מה שאינו מעורר על כך, הוא משום דכשם שמצוה וכו'. ופעם, לאחר שהפציר בו אחד להורות לו, ולא אמר לו דבר ברור, הפטיר רבנו לאחר שפנה הלה לדרכו: מה רוצים הם ממני, וכי אם אחמיר להם ישמעו לי".

וכל זה אפילו בדבר שהוא אחז שיש בזה "עון חמור", וכפי שאמר לאחד שכתב ספר על הנושא, (והרשה להדפיס את הדברים בספר): "לענ"ד הוא עושה בכך דבר טוב ומועיל, ואולי על ידי זה יתבררו ויתלבנו הדברים, ויהיה בכך הצלה מעון חמור!", ונוסף על זה העיר: איך מחמירים בכל הדברים, ואילו בזה אין חוששין..."

ואם כן אנו רואים מכאן, שזו היתה דרכו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, שאפילו שהיה נמנע מלגלות את דעתו לכל אחד, אף על פי כן עודד את מי שביכלתו לחבר ספר ולהפיץ את מעלת הזהירות בדבר, מפני ש"הוא עושה בכך דבר טוב ומועיל, ואולי על ידי זה יתבררו ויתלבנו הדברים, ויהיה בכך הצלה מעון חמור".

ואכן מאירים לפנינו דברי עדותו של בנו הגדול מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א, בכותבו "וגם ראיתי אני את צערו הגדול", כלומר, לא זו בלבד, שהוא מעיד לפנינו עדות אישית שראה אותה בעצמו, אלא עוד זאת נכלל בדבריו, שלא כל אחד ממקורביו זכה לראות זאת, אפילו אלו שזכו להיות מאנשי ביתו ותלמידיו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, לא גילה להם מרן הגרש"ז את

צערו הגדול ! כי זו היתה דרכו בקודש, שהסתיר והעלים את צערו
וכאבו אפילו מאנשי ביתו ומקורביו. ורק בפני בניו הגאונים שליט"א,
גילה מרן הגרש"ז זצוק"ל את צערו הגדול !. לכן דייק מרן הגר"ש
שליט"א וכתב: "וגם ראיתי אני את צערו הגדול של אאמו"ר ז"ל
על הפאה הנכרית!".

מרת הנאון הקדוש רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

"לעזור את לב הציבור, להבין חומר העניין ללכת בפאה נכרית,
אחרי שרוב הפוסקים אמרו זאת"

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
"האומר שהמחליפות מפאה נכרית למטפחת, מפסידות, הוא מגלה
פנים בתורה שלא כהלכה, ומעכב את הרבים מלעשות מצותו!"

הרבנית תבדלחט"א - אשת הגאב"ד הגאון רבי משה
אריה פריינד זי"ע, הולכת עם מטפחת בלבד!

"המחליפות מפאה נכרית לכיסוי ראש כהלכה
יזכו להפקד בדבר ישועה ורחמים!
ולהעמיד דורות ישרים ומבורכים!"

בס"ד יום ג' שנכפל בו כי טוב לס' ונברכו בך וגו', ז' חשוון
שנת תשנ"ו לפ"ק פעה"ק ת"ו

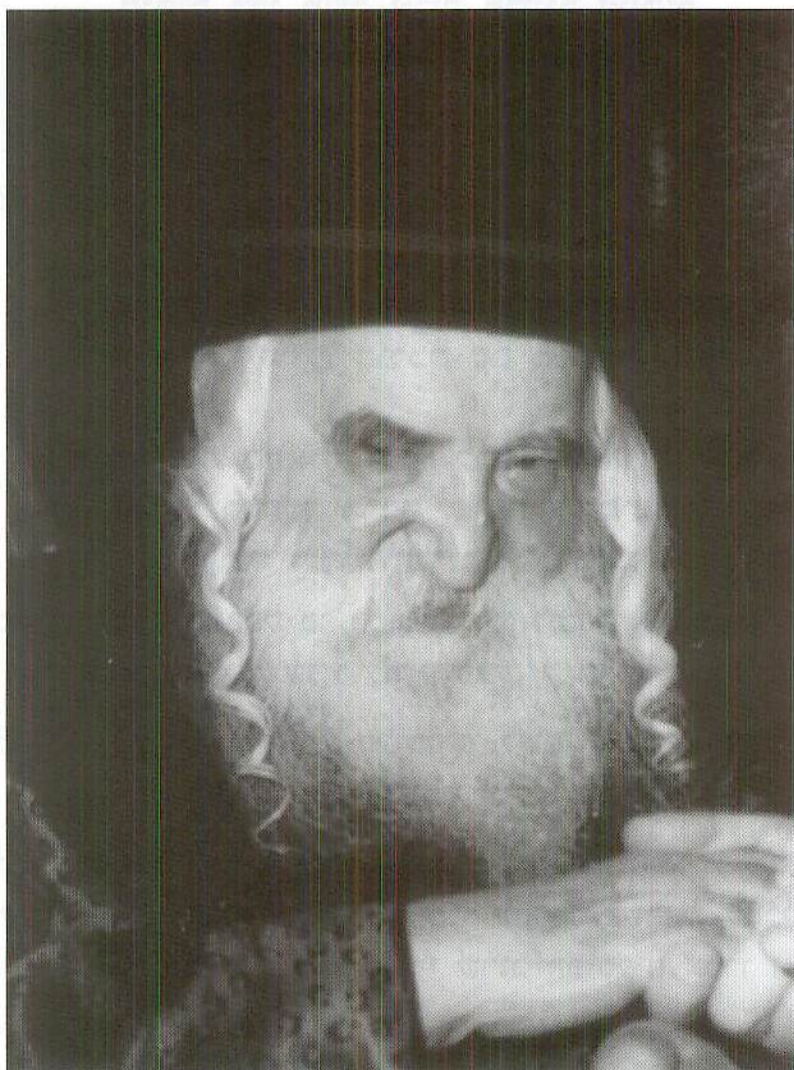
לכבוד הרבנים הגאונים העוסקים לשם שמים להחזיר עטרה
ליושנה, כל אחד בשמו יבורך שליט"א

הנה קבלתי את מכתבכם שבו כת"ר שליט"א פונים בדבר
פעולתכם הטוב, לעורר את לב הציבור עם בני ישראל, להבין חומר
הענין ללכת בפאה נכרית, אחרי שרוב הפוסקים אסרו זאת.

ואף אותן שהתירו, סמכו עצמן על השלטי גבורים והפרי מגדים,
ונתגלגל זכות על ידי זכאי, לברר וללבן סוגיא זו, שגם השלמי גבורים
ודעימיה לא התירו, אלא בחצר, וגם נתגלה כתב יד קודש מהפרי
מגדים שחזר בו.

ובמקומות שהקילו בזה, כידוע שבא מחמת הגזירות והגלויות
שעברו עליהן, ובחרו הרע במיעוטו, ואחר שנשארו בזה, די להם

"בוודאי מקרבין בזה את הגאולה!"
דבזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו!"

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
כותב באגרת חיוזק לנשות ישראל המסירות את הפאה
ומתחילות ללכת עם מטפחת:
"הנני בזה לחזק את ידיהן של הני גבורי כח, המקדשים שם שמים
ברבים, ומחליפות מפאה נכרית לכיסוי ראש כהלכתו!"
"ומי יתן והיה כל עם ה' ככה!"

מרן הנאון רבי משה אריה פריינדל זצוק"ל

כוחב באגרת חזקת לנשים שהתחילו לקיים את מצוות כיסוי הראש כראשון חש"י עם משפחה:
 "הנני לפרסם שיזכר להפקד ברבך ישועה ורחמים, בבני, חיי, ומחוזי ריחתי, ויזכר להעמיד דורות
 ישראל מבורכים!"

לומר מוטב שיהיו שוגגין וכו', ועם כל זה הרעישו נגד זה הגאונים
הצדיקים זי"ע, ומכל שכן בזמנינו.

וחס ושלום לומר דמנהג ישראל הוא, אדרבה כל הדורות הוסיפו
גדרים וסייגים בענין הצניעות, עד כדי כך שגזרו לספר את השערות
לגמרי, ובמקומותינו לחמו ע"ז במס"נ, ומי יתן והי' כל עם ה' ככה,
ומכל שכן האומר שהמחליפות מפאה נכרית למטפחת מפסידות, הרי
הוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה, ומעכב את הרבים מלעשות
מצוה, ודין גרמא בנוקין שהכניסו זאת גם בבתי ישראל שנהגו דור
דור כדברי אבותינו ורבותינו זי"ע שלא ללכת בפאה נכרית.

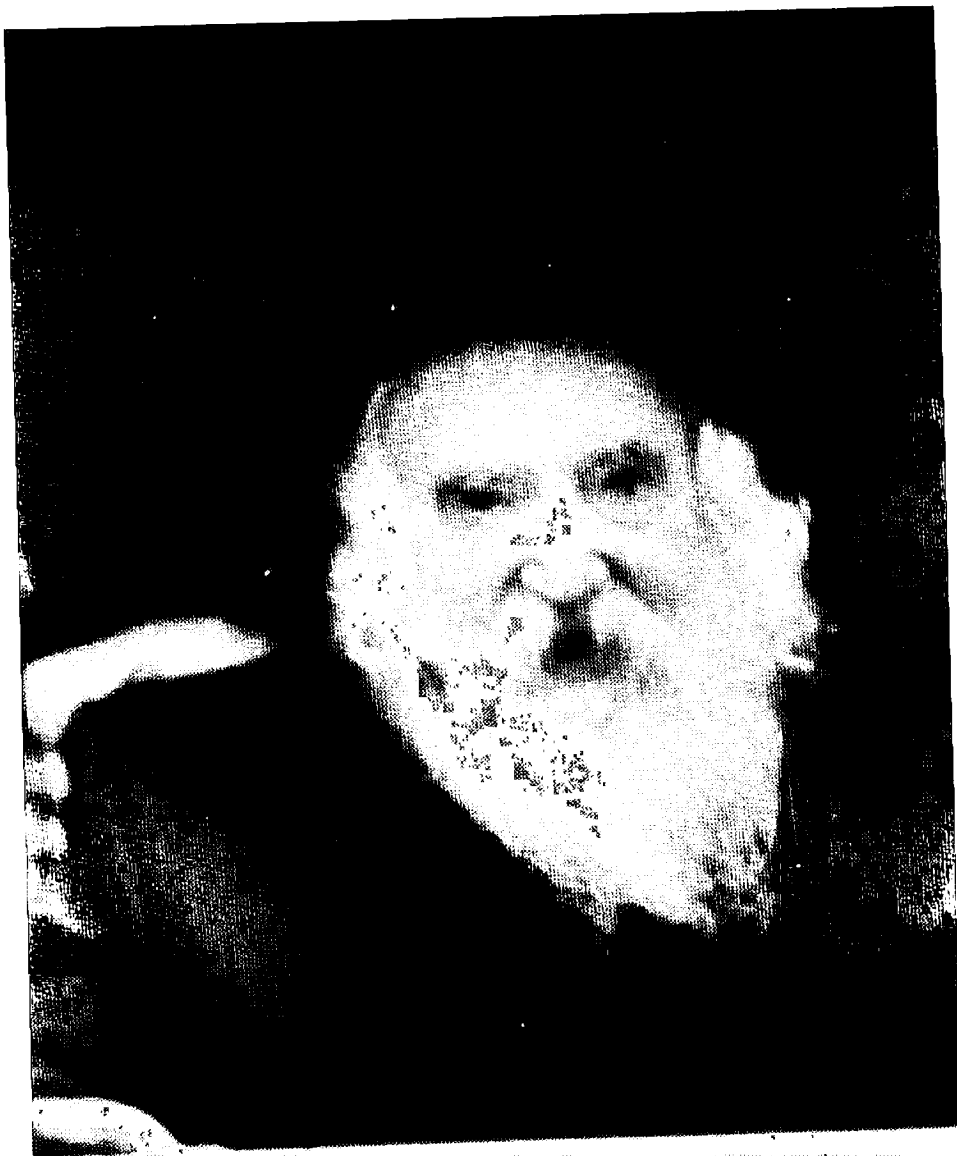
והנני בזה לחזק את ידיהן של הני גבורי כח המקדשים שם שמים
ברבים, ומחליפות מפאה נכרית לכיסוי ראש כהלכה, בודאי מקרבין
בזה את הגאולה, דבזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו.

והנני לברכם שיזכו להפקד בדבר ישועה ורחמים, בבני, חיי,
ומזוני רויחי, ויזכו להעמיד דורות ישרים מבורכים, וימלא ה' כל
משאלות לבכם לטובה, כאוות נפשם הטוב, ונפש המצפה לישועת
ה' ולהרמת קרן ישראל במהרה, ובאתי על החתום.

חק' משה אריה פריינד

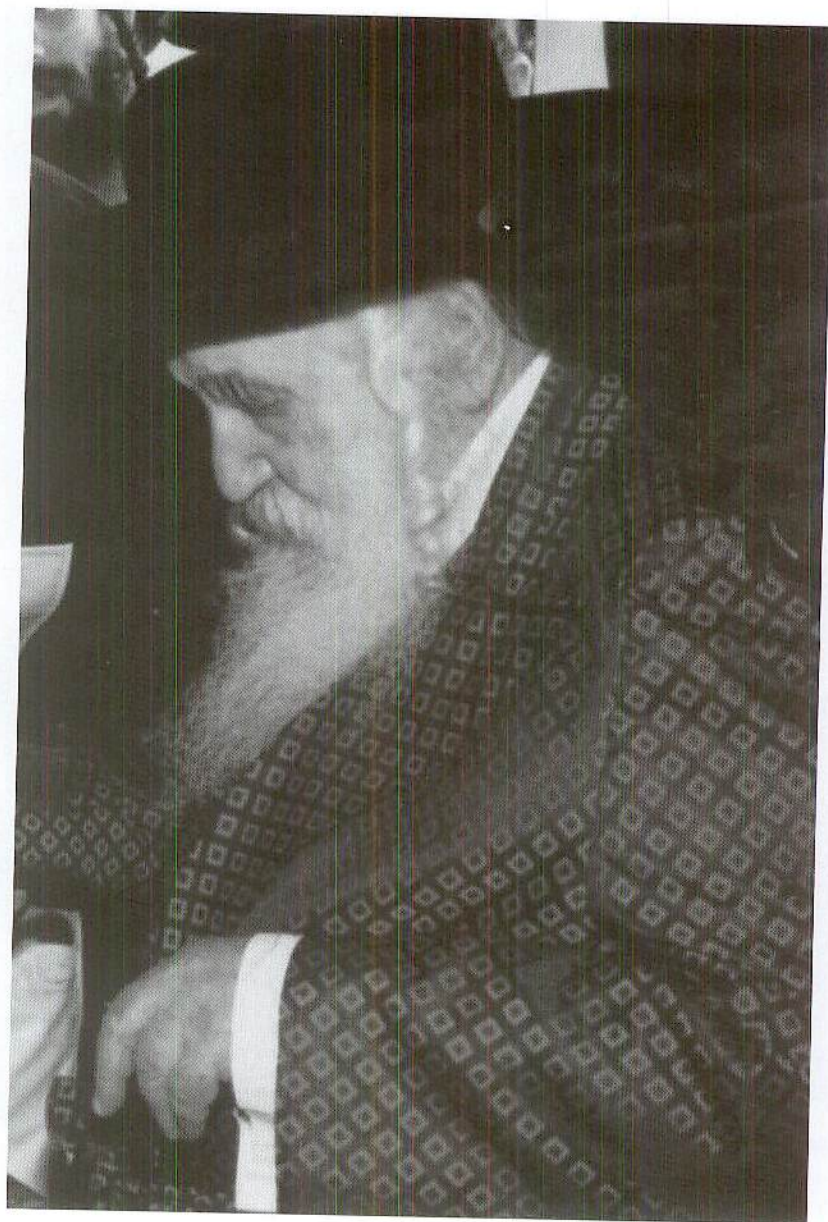
רב ואב"ד פה עיה"ק ת"ו

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

כותב בהסכמתו לספר המכרר את האיסור לצאת עם פאה לרשות הרבים:
 "ראוי להפיצם בישראל, ויחזירו העטרה ליושנה, להתעמר בעטרת
 הצניעות!"

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
כותב בהסכמתו לספר המברר
שמעולם לא התירו לצאת עם פאה לרשות הרבים
"וראוי לכל אברך ירא שמים, ללמוד ספר זה!
כי הם דברים נכונים!"

"ראוי לכל אברך ירא שמים ללמוד ספר זה!"
הסכמת הגאב"ד זי"ע שניתנה לספר "פאה נכרית בהלכה",
שחלק ממנו נדפס בספר "דת משה וישראל"

משה אריה פריינד

בן הגה"צ מהר"י אבדק"ק הוניאד יצ"ו
רב ואב"ד לכל מקהלות האשכנזים פעיה"ק ירושלים תובב"א
ור"מ דיישיבת "ימב לב" דסאטמאר.

בס"ד, יום ג' לס' הנני נותן לו את בריתי שלום שנת תשנ"ד
הן בא אלי הרב וכו' אברהם מאיר ליפשיץ בריזל שליט"א ולפניו
ספר פאה נכרית בהלכה, שנתברר בטוב טעם ודעת הלכה זו, ואשרי
חילו, וראוי להפיצם בישראל, ויחזרו עטרה ליושנה להתעטר בעטרת
הצניעות, וראוי לכל אברך ירא שמים ללמוד ספר זה, כי הם דברים
נכונים.

הק' משה ארי' פריינד
רב ואב"ד פה עיה"ק ת"ו

הבריאות - בתנאי אחד ויחיד!

את הסיפור דלהלן שמענו מבעל העובדא שבדידיה הוה עובדא,
וכה היו דבריו: זוגתי תחי' חלתה במחלת ה"מונו" בצורה קשה מאד,
היא שכבה במטתה חדשים רבים בחולשה עצומה ונוראה, באופן
שלא היה מה לעזור ולסייע לה להתרפאות ממחלתה הנוראה, הדבר
נמשך שלוש שנים רצופות, במשך אותם שנים כל פעם שנכנסה

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
אם היא מבטיחה שתסיר את הפאה ותלבש רק מטפחת,
אני מבטיח לה שתהיה בריאה ושלימה!"

להריון, הדבר הסתיים מיד רח"ל, כי מחמת חולשתה הנוראה לא היה שייך שההריון יתקיים כראוי.

הדברים הגיעו עד כדי כך שהיא כבר התייאשה מחייה, והיתה מדברת דיבורים מזעזעים ביותר, דיבורים שביטאו את עוצם היאוש מהחיים באופן נורא ביותר, וכל מה שניסינו לעשות לריפוי המחלה, על ידי דרישה ברופאים וברפואות, לא עזר מאומה.

ויהי היום עליתי אל רבינו כ"ק הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, ושחתי לפניו את כל המאורע, איך שאשתי מתייסרת במשך שלושה שנים, עד שהתייאשה מחייה ומצפה כבר ליום האחרון רח"ל. בשומעו את דברי, נענה מיד באומרו: אם היא מבטיחה שתסיר את הפאה ותלבש רק מטפחת, אני מבטיח לה שתהיה בריאה ושלמה!

נדהמתי לשמוע את הדברים הברורים, שיצאו מפה קדשו בבהירות ובטחון עצום, וחשבתי לתומי שמיד תסכים זוגתי ללבוש מטפחת, אחרי שהגאב"ד בעצמו מבטיח דברים ברורים כאלה. ובפרט שאין לה מה להפסיד, שהרי בין כה וכה היא מיואשת מן החיים, ה' ירחם, ואף אחד לא יכול לעזור לה, אם כן וודאי תשמח לנסות נסיון אחרון, אשר בנוסף לו הבטחה מפורשת מפה קדוש וטהור של אותו צדיק.

אבל כאן הגיע תורו של היצר הרע לפעול במלוא עוזו, שהרי "הוא היצר, הוא מלאך המות", המבקש להרוג את האדם בזה ובבא, - כשהגעתי הביתה ושחתי לפנייה את הדברים, במקום שתתמלא בשמחה ואושר, התכרכמו פניה והתמלאו צער באומרה: "אבל מה יגידו כולם, ומה יגידו גיסותי מחו"ל?, הם בוודאי ילעגו ויאמרו שאין זה נאה, ואין זה מתאים, מה אעשה?, אני לא מסוגלת לעמוד בפני צחוקם ולעגם!".

מרן רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
בשיחה עם
מרן הגאון בעל "מנחת יצחק" זצוק"ל

"מיט קיין שום זאך, קען איך נישט צו זאגן, נאר מיט דעם!"
בזכות שום דבר אני לא יכול להבטיח ישועה, רק בזכות לבישת מטפחת!

ברגע הראשון נודעזעתי לשמע המילים, שהרי מדובר באחת ששוכבת כבר על ערש דוי, ומה יש לה לחשוב על הגיסות מחוץ לארץ, ועל דעת הקהל, אבל כך הוא דרכו של היצר, בפרט שכל אחת נבראה עם טבעים שונים כפי רצון הבורא יתברך, כדי שתזכה להתגבר על טבעה, ולקבל את השכר הנשגב המוכן עבורה, להתענג לנצח נצחים, לפום צערא אגרא.

ואכן היה לה ממה לפחד, במשך הזמן נוכחתי לראות עד היכן הגיעו הדברים, שמיד כשנודע הדבר לבני משפחתה בחוץ לארץ, שהיא חושבת לקבל על עצמה דבר זה, טרחה גיסה אחת לטלפן אל אשתי ולשכנע אותה, שבשום פנים ואופן לא תסכים לקבל על עצמה את הדבר הזה, ואפילו שהיא הגיסה החסכנית ביותר מכל המשפחה, שבדרך כלל אינה מדברת יותר משתי דקות בטלפון מחוץ לארץ לארץ הקודש, אבל הפעם יצאה אותה גיסה מגידרה, וטרחה להתקשר לשכנע במשך זמן רב מאד!, שבשום אופן לא תהיה וותרנית, וטיפשה, [ועוד רשימה ארוכה של תוארי גנאי, המורגלים בלשון היצר הרע וחיילותיו, רחמנא לצלן], ולא תיכנע להסכים על הדבר הזה!...

כאשר ראיתי שכלתה אליה הרעה, באתי שוב בפני הגאב"ד רבי משה אריה זצוק"ל, ותארתי לפניו את גודל הקושי הכרוך בקבלת דבר זה, שבשום אופן לא שייך שתעשה דבר כזה, אבל מרן הגאב"ד זי"ע עמד בתוקף, וחזר על דבריו באומרו, "אם היא מקבלת על עצמה דבר זה אני מבטיח לה שתהיה בריאה ושלמה".

לאחר שכנועים רבים הבאתי את זוגתי אל בית הגאב"ד, כדי שתשמע בעצמה את הבטחתו המפורשת יוצאת מפיו הטהור, באותו מעמד התחננה על נפשה באומרה: אני מוכנה שהרב יאמר לי כל מה שהוא רוצה, כל היוצא מפיו אעשה, אבל רק את הדבר הזה אני לא מסוגלת לעשות!. אבל הגאב"ד השיב לה מיד: בזכות שום דבר

מרן רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
"אני ערב לך, שמיד כאשר תסירי את הפאה, ותלבשי רק מטפחת,
תתחילי להבריא, עד שתתחזקי לגמרי, ותהיי בריאה ושלימה!"

אני לא יכול להבטיח לך, רק בזכות הדבר הזה! ובלשונו: "מיט קיין שום זאך קען איך נישט צו זאגן, נאר מיט דעם!"

אבל עם כל זאת היצר לא נח ולא שקט, והכניס בה ספקות והרהורים אולי זה לא יעזור, עד ששאלה את הגאב"ד בפירוש, מה אעשה אם לבסוף לא אבריא?, - הגאב"ד נשאר רגוע ושלו, והשיב לה בנחת וסבלנות, באומרו "אנכי ערב לך, שמיד כאשר תסירי את הפאה ותלכשי רק מטפחת, תתחילי להבריא, עד שתתחזקי לגמרי ותהיי בריאה ושלימה!"

אבל גם לאחר ששמעה בעצמה הבטחות מפורשות כאלה, עדיין לא היה לה מספיק כח ועוז לעמוד בפני דברי הבוז והלעג של גיסותיה, שכביכול דואגות לכבודה ולמעמדה.

לא ידעתי להשית עצות בנפשי, עד שהתקשרתי לכל אחת מהגיסות, והתחננתי בפניהם, שירחמו עלי ועל אשתי, אשר היא שוכבת על ערש דוי כבר זמן רב כל כך, ואין לנו שום דרך ומבוא לצאת מזה, וכאן עומד הגאב"ד ומבטיח הבטחה מפורשת וברורה, על כן הנני מבקש מהם שירחמו עלינו, ויטלפנו אליה לומר לה, שבעצם הם חשבו על הדבר, והגיעו למסקנא שזה לא כל כך נורא כמו שהם חשבו, ובעצם זה מאד מתאים לה, והיא נראית מאד יפה עם מטפחת, ושומעים על הרבה נשים שהתחילו ללכת כך, - וכך יאריכו לומר לה שהם מעריכות אותה ומחשיבות אותה, באופן שיהיה לה עוז ואומץ ללבוש את המטפחת, כי הדבר ממש נוגע לפיקוח נפשות!.

וברחמי ה' וחסדיו, עלה הדבר בידי, עד שהשתכנעה והסירה את הפאה.

מה אומר ומה אדבר, כולנו ראינו בחוש את הנס והפלא, איך שמיום ליום החלימה והתחזקה יותר ויותר, עד שהבריא לגמרי,

כעבור שנה מאז שהיא התחילה ללבוש מטפחת, נולד להם בן
במזל טוב!

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
משתתף בשמחת הכנסתו לבריתו של אברהם אבינו, של
אחד מילדי ישראל המהורים

וילדה בן זכר בריא ושלם, וכ"ק מרן הגאב"ד זצוק"ל השתתף
בשמחת הברית, לשמחת לבנו ושמחת כל המשפחה!.

אני אמרתי את שלי!

רפואה שלימה רק עם המטפחת

בתקופה האחרונה לחיי הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצוק"ל,
התקשר אדם אחד מחוץ לארץ, וביקש מהמשב"ק שיזכיר את שמה
של זוגתו שחולה במחלה קשה רח"ל. המשב"ק הזכיר את שם
החולנית, בעוד בעלה ממתין מעבר לקו, כשמוע הגאב"ד את שם
החולנית, נענה מיד ואמר: אמור לו, שתקבל על עצמה ללכת רק
עם מטפחת, ואני מבטיח לה רפואה שלימה!.

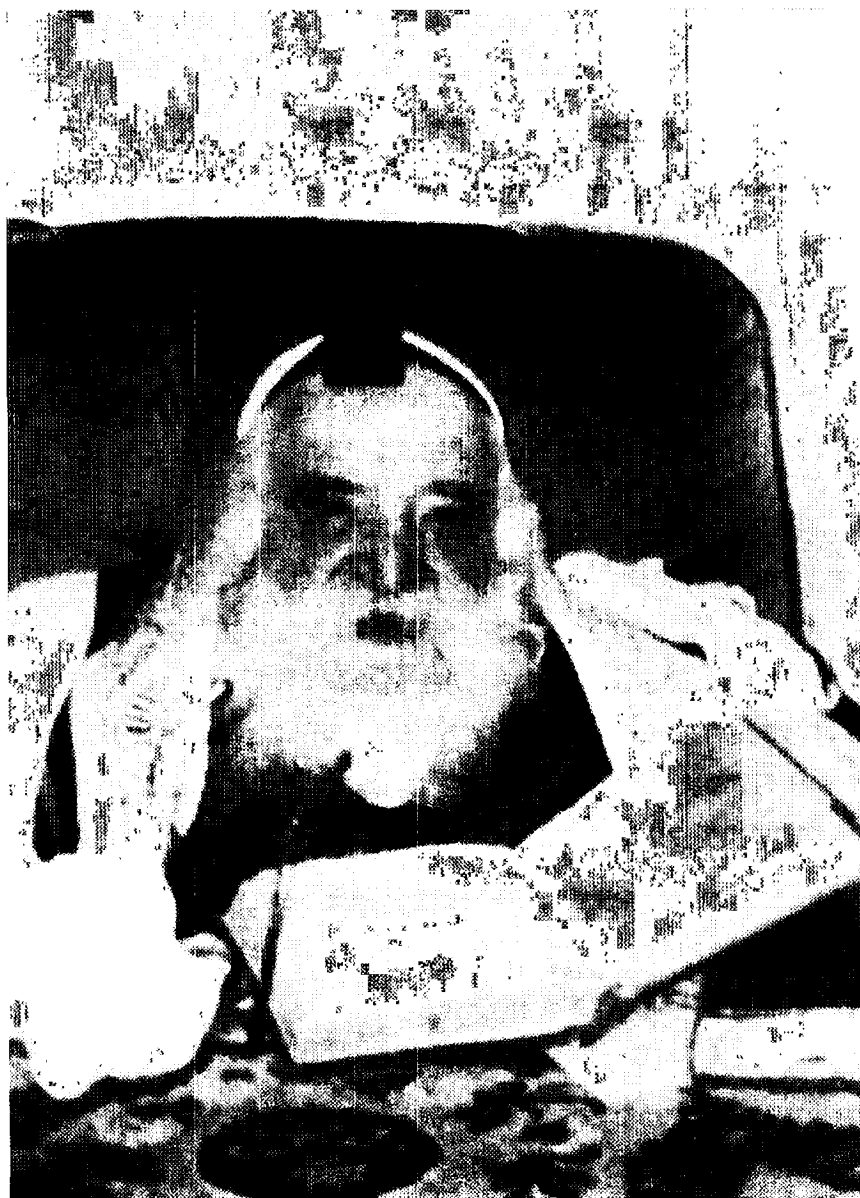
המשב"ק חזר אל הטלפון ואמר את הדברים שנצטווה, אבל
מעבר לקו נשמע קולו של המטלפן, שביקש בתחנונים לומר לגאב"ד,
שהדבר מאד קשה לביצוע בחוץ לארץ, ושיואיל לומר לה דבר אחר,
כי את זה היא לא מסוגלת לעשות, המשב"ק הלך שנית וחזר על
דברי המטלפן בפני הגאב"ד זצוק"ל, אבל הגאב"ד נשאר בשלו
באומרו: איך האב שוין גיזאגט מיינ'ס! - אני כבר אמרתי את שלי!
ולא הסכים לדבר יותר על הנושא ולוותר על דרישתו!.

מפי האדם ששמע בשעת מנשה, את כל הדו-שיח בין המשב"ק לגאב"ד
זצוק"ל

אתה תעשה את שלך וה' יהיה בעוזרך!

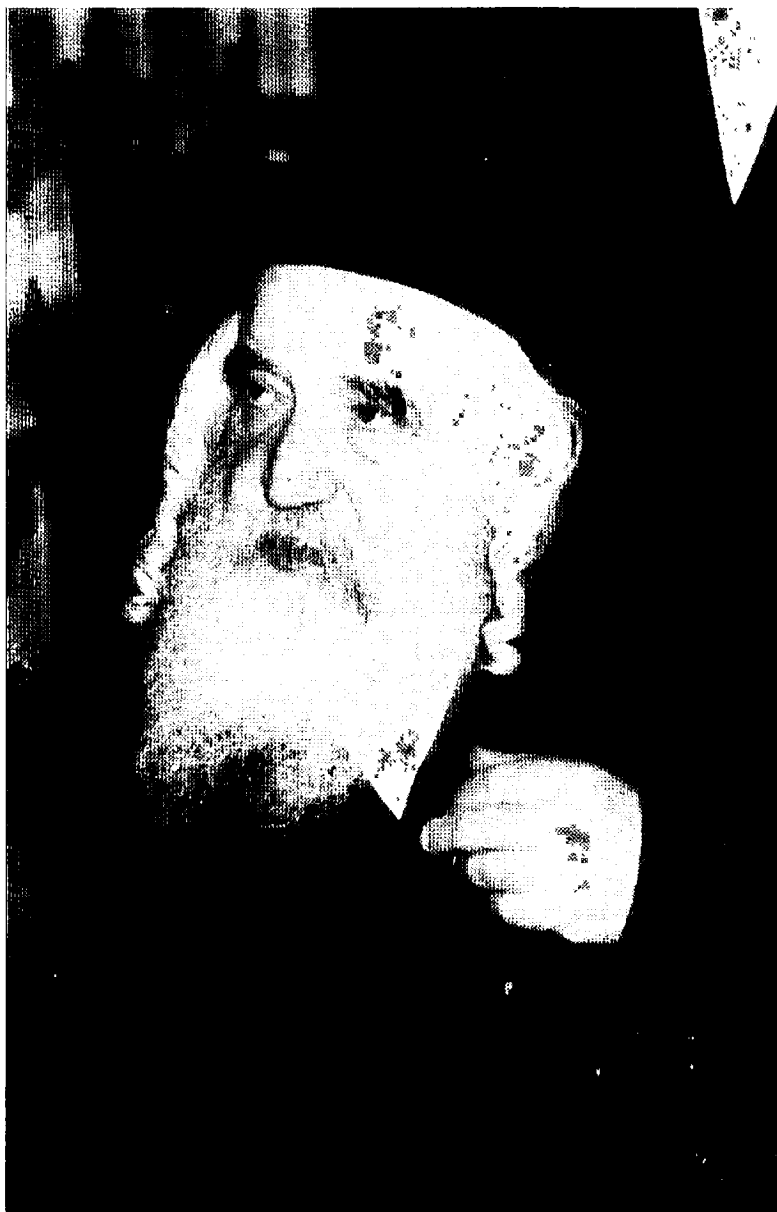
סיפר אחד מהעוסקים בחיזוק ועידוד קיום מצות כיסוי הראש
עם מטפחת כרצון השם יתברך, פעם אחת בא לפני בחור מבוגר
מאד, בן עשרים ושמונה בערך, ושאל אותי האם להמשיך להתעקש
לא להסכים לשידוך אלא אם כן היא מוכנה ללכת רק עם מטפחת,
התרגשתי והתפעלתי לשמוע על אומץ רוחו של הבחור, אבל מיד

בחור בא בשנים, הגיע לשאול האם לא להסכים לשידוך,
אלא אם היא מוכנה ללכת רק עם מטפחת בלבד?

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
הורה לבחור שימשיך להתחזק ולא לוותר על המטפחת,
"וה' יהיה בעזרך!"

מרן רבי משה אריה פריינדל זצוק"ל

כאשר נשאל האם טוב הדבר שקודם כל האשה תסיר את
ה"פריזעט", ותלבש רק מטפחת, ולאחר מכן נדבר על "קפטן",
השיב הגרמ"א זצוק"ל בתמיהה:
"מה? אשתך לובשת פריזעט?"

אמרתי לו שלדעתי אסור לו להתעקש על זה בשום אופן, שהרי הוא מתקרב לשנת השלושים, ומוטל עליו חיוב לישא אשה, - בפרט שהיו לו עוד הרבה קשיים משפחתיים, שבדרך הטבע היה לו קשה להשיג שידוך, - ולא נחה דעתי עד שאמרתי לו: לו אתה שומע לדברי, תגמור את השידוך הראשון שמציעים לך, אפילו אם תלך איך שתלך, היות ועדיין לא קיימת את החיוב שמוטל עליך לישא אשה, לכן אני חושב שאינך צריך להתעכב בשום אופן, אפילו שהיא עוברת עבירה זו.

אבל הבחור לא שמע לדברי, ועלה אל בית הגאב"ד הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, ושח לפניו את מצבו הקשה בשידוכים, ושאל האם להמשיך להתעקש ולא להסכים לשמוע שידוך אלא אם כן תלך רק עם מטפחת, בפרט שהוריו לוחצים עליו מאד שיוותר מדרישותיו, ויסכים לפחות לפאה מכוסה בכובע, אבל הגאב"ד זצוק"ל הורה לו להמשיך להתעקש ולהישאר בשלו, באומרו, אתה תעשה את שלך וה' יהיה בעזריך! - ואכן לא עבר חודש ימים, ומן השמים הביאו לפניו זיווג הגון, שקיבלה על עצמה בשמחה ללכת במטפחת בצניעות כרצון השי"ת, והשידוך נגמר למזל טוב בשעה טובה ומוצלחת.

אינני רוצה שהמצוה שלי תיעשה על ידי שליח שאשתו הולכת עם "פריזעט"!

מעשה שהיה עם מרן הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, שרצה למנות שליח לדבר מצוה, ובחר את אחד מחשובי תלמידיו, אברך תלמיד חכם וירא שמים ומדקדק במצוות, שיקיים את המצוה כראוי באופן של שלוחו של אדם כמותו. באחד הימים סיפר האברך למרן הגאב"ד זצוק"ל, שאשתו חפצה שהוא יתחיל ללבוש בשבת קודש "קאפטן" כמנהג אנשי ירושלים, אפילו שעד עכשיו לא היה נוהג ללבשו. אבל הוא השיב לה, שללבוש מטפחת הרי זה הרבה יותר חשוב מלבישת "קאפטן", לכן קודם כל שהיא תסיר את

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

"כל זמן שאשתך לא תסיר את ה"פריזעט", אינני מסכים שתמשיך להיות השליח של מצוה עבורי! כי אינני רוצה שהמצוה שלי תיעשה על ידי שליח שאשתו הולכת עם פריזעט!"

ה"פריזעט", ותכסה את ראשה רק עם מטפחת בלבד, וכאשר היא תתחיל ללכת עם מטפחת, אזי הוא מוכן להתחיל ללכת עם "קאפטן". וכשסיים האברך לספר את סיפורו, שאל את מרן הגאב"ד זצוק"ל: האם אני אכן צודק בדברי, שכדאי לי להימנע מלבישת ה"קאפטן" כדי להשפיע עליה שתפסיק ללכת עם הפריזעט, וכל זמן שהיא לא מתחילה ללכת רק עם מטפחת, לא אלבש את ה"קאפטן"?

בשמוע מרן הגאב"ד זצוק"ל את סיפורו, במקום להשיב לו על שאלתו, אמר לו בתמיהה: מה? אשתך לובשת "פריזעט"? אם כן אני מבקש ממך, שלעת עתה תפסיק את השליחות של מצוה, שמיניתי אותך להיות שליח עבורי, וכל זמן שאשתך לא תסיר את ה"פריזעט", אינני מסכים שאתה תמשיך להיות השליח של מצוה עבורי! כי אינני רוצה שהמצוה שלי תיעשה על ידי אדם שאשתו הולכת עם "פריזעט"! ואפילו שהיא מכסה כמעט את כל הראש עם מטפחת, אבל כל זמן שהיא מניחה בקצה הראש, מעט שער של פאה, הרי זה כמו גילוי שער. שהרי מרן הדברי חיים זצוק"ל אוסר אפילו כשמניחה על המצח חתיכת משי שחור, שמא יש בו איזה דמיון כל שהוא לשער, ואם כן איך אפשר להסכים לשליח של מצוה, שאשתו עוברת על איסור זה, על כן רק אחרי שהיא תפסיק ללכת עם ה"פריזעט", ותתחיל ללכת רק עם מטפחת, אז תוכל להמשיך להיות השליח של מצוה עבורי!.

כמובן שהתלמיד קיים מיד את הוראתו של מרן הגאב"ד זצוק"ל, והפסיק לעסוק בשליחות שהתמנה עליה, והודיע בביתו שבהוראת הגאב"ד הוא לא יכול להמשיך בקיום השליחות הקדושה שמינה אותו הגאב"ד זצוק"ל, מפני שאשתו הולכת עם "פריזעט". ואכן מיד הסירה האשה את הפריזעט, והתחילה ללכת רק עם מטפחת, ושוב יכל התלמיד להמשיך במלאכת הקודש, להיות שליח של מצוה, עבור מרן הגאב"ד זצוק"ל.